

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

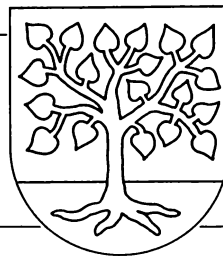
Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SLÆGTEN

FORUM FOR SLÆGTSHISTORIE

Nr. 8, - juli 1993

Indhold:

Redaktion, ekspedition, priser og aktiviteter	s. 2
SSF's årsmøde 1993, nyt fra DHF	s. 3-8
SSF's bestyrelse, tilsluttede foreninger mv.	s. 9-10
Programmer	s. 11-30
F.02 Grindsted	s. 11.
F.04 Hjørring	s. 11-12
F.07 Odense	s. 13
F.08 Randers	s. 14
F.10 Trekantområdet	s. 14-15
F.11 Vestsjælland	s. 15
F.12 Viborg	s. 16-17
F.13 Århus	s. 17-18
F.15 Aalborgegnen	s. 18-20 og 25
F.16 Holstebro	s. 25
F.19 Bølling-Nr. Horne Hrd.	s. 26
F.20 Haderslev	s. 26-27
F.22 Korsør	s. 27-28
F.24 Roskilde	s. 28
F.25 Sydsjælland	s. 29
F.27 Østsjælland	s. 30
F.29 Silkeborg	s. 30
Øvrige progr. (Herning, Kolding og Storkøbenhavn)	s. 31
Slægtsforskertræf i Haderslev 1994	s. 31
Brug Erhversarkivet!, af Tove Glud Rasmussen	s. 32-34
Skolearkivalier - hvor finder vi vore forfædre?, af B. Øskov	s. 34-36
Slægtsforskeren - biblioteket - EDB!, af Else Berthelsen	s. 37-39
Afskrevne kilder, ny oversigt af DIS-Danmark	s. 39-40
Folketællingen 1801: København	s. 40-41
Slægtsforskning på Færøerne, at Birgit Øskov	s. 41
Nyt fra landsarkiverne, - Viborg og København	s. 42-44
Würtz - filmstumper - Grindsted kirke bog - Brothers Keeper	s. 44

SLÆGTEN (ISSN 0905-7064) udgives af S sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger (SSF), p.t. 1. januar og 1. juli. - Redaktion og ekspedition: Anton Blaabjerg og Birgit Øskov. - Stof fra bladet må benyttes med kildeangivelse, hele artikler eller større dele deraf dog kun efter tilladelse.

Redaktion, ekspedition og betaling

Anton Blaabjerg, redaktør (ansvh.),
Fredensgade 38, 8800 Viborg,
tlf. 86 61 04 36,
modtager henholdsvis senest 15. maj og
15. november foreningernes programmer
og artikler.

Birgit Øskov, ekspedition,
Vesterbrogade 6, 3.th-15,
9400 Nørresundby,
tlf. 98 17 63 76,
modtager ligeledes senest henholdsvis 15.
maj og 15. november besked om forenin-
gernes abonnementsmåde for det kom-
mende nummer.

- Hvis SLÆGTEN ønskes i samlet for-
sendelse, gives besked om antallet.
- Hvis SLÆGTEN ønskes tilsendt hvert
enkelt medlem, indsendes kuverter (selv-
klæbende, A5 med endelukning, franke-
rede med 4,75 kr., adresserede, B-mær-
kede og afsenderstemplede).

Peter Kudsk, SLÆGTEN's kasserer,
Søvej 7 B, 8800 Viborg,
tlf. 86 60 08 11,
modtager - ligeledes senest henholdsvis
15. maj og 15. november - de abonne-
rende foreningernes betaling, nemlig p.t.
4,50 kr. pr. nummer + 35 kr. for samlet
forsendelse på SLÆGTEN's girokonto
0 94 55 87. - Private abonnenters beta-
ling opkræves een gang årligt (giro ved-
lagt januar-nummeret) og betales senest
1. februar; - efterfølgende opkrævning
vil være pålagt ekstragebyr på 10 kr.

Priser for SLÆGTEN er flg.:

- Ved samlet abonnement for foreninger
under SSF 4,50 kr. pr. nr. + forsendelse
35 kr.
- Privat årsabonnement (2 numre, incl.
forsendelse) 50 kr. - For abonnenter bo-
sat i udlandet (også Norden), der benyt-
ter giro til betaling, koster bladet 65 kr.
årligt.
- Løssalg af nyeste nr.: 25 kr. plus for-
sendelse. - De ældre numre 3, 4 og 5 ko-
ster 10 kr. pr. stk. plus forsendelse.

Temahæfter mv., se nærmere
omtale inde i bladet:

- SLÆGTSFORSKNING - DIN DAN-
MARKSHISTORIE, 8 s., - 2,50 kr.
- SLÆGTSFORSKERE: Lad os hige og
søge i bøgerne!, 24 s., - 15 kr.
- SOGNEFOGED, LÆGDSMAND OG
DANNEBROGSMAND, 20 s., - 15 kr.
- Pjecerne anbefales både til undervisning
og foreningsarbejde (medlemstilgang).

Aktiviteter

1. september

HVEM FORSKER HVAD 1993 udkom-
mer.

Weekenden 22.-24. oktober

SSF afholder SLÆGTSHISTORISK
WEEKENDKURSUS på Snoghøj Høj-
skole med temaet: *Liv i arkiverne*; - se
vedlagte program. - Tilmelding senest 1.
september.

Lørdag 1. januar 1994

SLÆGTEN nr. 9 udkommer.

SSF, - sammenslutningens årsmøde 1993

Mødet blev afholdt 17. april på Hotel Landsoldaten i Fredericia med ca. 50 deltagere; som gæster var repræsentanter for Dansk Historisk Fællesråd, Dansk Lokalhistorisk Forening og Sammenslutningen af Lokalarkiver samt DIS-Danmark.

Formanden, Ingvar Musaeus, aflagde flg. beretning om virksomheden 1992:

Medlemstal

Efter sidste årsmøde, hvor vedtægtsændringer blev vedtaget, og hvorved der bla. blev mulighed for, at også landsdækkende organisationer kan optages som aktive medlemmer i sammenslutningen, har Samfundet for dansk genealogi og Personalhistorie tilmeldt sig som aktivt medlem. Jeg byder det aktive samfund velkommen, jeg glæder mig over, at det passive medlemskab kun varede det ene år, og jeg ønsker tillykke med, at vor sammenslutning nu organisatorisk har opnået mulighed for en sådan samling af kræfterne, som det oprindeligt var ønsket tilbage i årene omkring 1980, da der forhandlede om oprettelse af den organisation, vi nu kender som SSF.

Sammenslutningen omfatter nu 26 aktive medlemsforeninger med i alt 3.653 enkeltmedlemmer. Hertil kommer en ny forening i Silkeborg, der netop har tilmeldt sig med virkning fra 1. jan. 1994.

Virksomheden

I årets løb har bestyrelsen koncentreret sig om at arbejde for at leve op til det vedtægtsbestemte formål: At varetage slægtshistoriske foreningers interesser. Det er i fortsættelse af tidligere bestræbelser sket ved at lægge vægt på - at gennemføre sammenslutningens egne, forskellige aktiviteter,

- at repræsentere medlemmerne over for offentlige myndigheder,
- at samarbejde med andre historiske foreninger og sammenslutninger.

Egne aktiviteter

SSF's Litteraturfortegnelse bragtes for 6. gang i HVEM FORSKER HVAD, som sædvanlig omfattende personal- og lokalhistoriske udgivelser, denne gang fra 1991; og stadig er det Mikael Horn, der står for fortegnelsens udarbejdelse.

Slægtshistorisk Weekendkursus 1992 blev gennemført 9.-11. oktober på Båring Højskole over temaet *samfundets laveste klasser*; ca. 90 deltagere fik her lejlighed til at høre 7 foredrag af 6 foredragsholdere, der dækkede væsentlige dele af det omfattende tema. Kurset blev planlagt og gennemført af Jytte Skaaning og iøvrigt støttet af Bent Askjær.

Tidligere har det været normalt at afholde 6 foredrag på denne årlige kursusweekend; en vurdering af forsøget med at afholde de 7, som det skete denne gang, har ført til, at det kommende weekendkursus atter vil indeholde 6 foredrag.

I SLÆGTEN's januarnummer 1993 er bragt fortegnelser over foredragsholderne fra det afholdte weekendkursus med deres foredragsemner og angivelse af dertil knyttede kilder eller litteratur.

Det er med beklagelse, at sammenslutningen har måttet notere sig, at forstanderskifte på Båring Højskole ved udgangen af 1992 har medført en sådan ændring af skolens kursustilbud, at de slægtshistoriske weekendkurser nu ikke mere kan afholdes på denne højskole. For dog stadig at kunne holde kursus i det centrale trekantområde har sammenslutningen truffet aftale med Snoghøj

Folkehøjskole om et fremtidigt samarbejde, der både fra højskolens og bestyrelsens side forventes at kunne blive tilfredsstillende for vor kursusvirksomhed. Vi betragter kursus 1993 som et forsøg; det vil finde sted 22.-24. oktober, og sidst på mødet vil der blive givet en nærmere orientering om tema mv.

SLÆGTEN - FORUM FOR SLÆGTS-HISTORIE udkom med nr. 5 i januar og nr. 6 i juli. Det blev sidste år nævnt, at bladets oplagstal har været stadig stigende gennem 1991; denne udvikling har været fortsat i 1992, idet nr. 5 kom i 1.196 og nr. 6 i 1.239 eksemplarer. Som numrene i 1991 består nr. 5 af 40 sider, medens nr. 6 og dets efterfølger består af 44 sider.

Bestyrelsen har fortsat lagt vægt på at fastholde bladets pris på lavest mulige niveau, og har i overensstemmelse med varslet, der blev givet på sidste årsmøde, accepteret en mindre forhøjelse fra 1993. Pr. 1. november fastsatte bestyrelsen efter aftale med redaktøren nye statutter for bladet, da det skønnedes hensigtsmæssigt at lade bladet virke mere selvstændigt. Statutterne fastholder bl.a., at bladet udgives af SSF, at bestyrelsen til varetagelse af de redaktionelle opgaver udpeger en redaktør, der over for bestyrelsen er ansvarlig for bladets form, indhold og udgivelse samt for redaktionens virke, og at redaktøren til at indtræde i redaktionen efter bestyrelsens approbation udpeger en leder af redaktionens ekspedition og en kasserer som redaktionens regnskabsfører. Bladets redaktion består som hidtil af Anton Blaabjerg og Birgit Øskov, nu suppleret med Peter Kudsk.

De tre har formået at lægge redaktionsarbejdet ind i faste og præcise rammer, og det fortjener de megen tak for.

Jeg nævnte sidste år ret detaljeret *Slægtsforskertræf 1992 i København*, som blev gennemført 4. april af København-foreningen. Da træffet fandt sted i beretningsåret, skal det nævnes her, og jeg synes også, at foreningen i dag må høre en gentagelse af takken for det store arbejde, der var forbundet med træffets virkeliggørelse.

På sidste årsmøde blev der af Århus-foreningen stillet forslag om udarbejdelse af en *folder med oplysninger om de slægts-historiske foreninger*, og jeg gav tilsagn om, at forslaget ville blive bearbejdet. Det skete i løbet af året, og folderen forelå færdig sidst på året efter en påskønnelsesværdig indsats fra redaktionerne for SLÆGTEN og HVEM FORSKER HVAD. Oplaget er ved at være opbrugt, og efter en ny bearbejdelse vil en 1993-udgave snart foreligge. De to redaktioner skal have tak for deres indsats.

Her nævnes så HVEM FORSKER HVAD, selvom årsskriftet vil blive nærmere behandlet under dagsordenens pkt. 10. Det udgives fortsat af samfundet (Samfundet for dansk genealogi og Personalhistorie) og sammenslutningen i forening og fortsat i de sidste 5 årgange med samme redaktion. Som det måske vides, er det muligt at købe de sidste udgaver af HVEM FORSKER HVAD på diskette, idet DIS-DANMARK står for bearbejdning, kopiering og distribution af disketterne. I årets løb er givet en skriftlig tilladelse, hvorved enkelte forhold vedr. ophavsret og priser er fastsat. Der skal herfra rettes en tak til redaktionen for den store arbejdsindsats, der trofast ydes til gavn for vort fælles årsskrift.

Forholdet til offentlige myndigheder

Under dette punkt skal det blot nævnes, at *den nye arkivlov* blev vedtaget i foråret og trådte i kraft 1. oktober. Jeg vil ikke yderligere komme ind på enkeltheder i loven, der er omtalt i forskellige tidsskrifter og pjecer, men skal dog pege på, at forslag til revision af loven skal fremsættes senest i folketingsåret 1996/97; det kan altså komme på tale, at vi skærper opmærksomheden i god tid inden da.

Yderligere skal det i korthed nævnes, at da den tidligere regering i november fremsatte forslag til lov om visse spil, lotterier og væddemål (*ændring af fordelingen af tipsmidler mv.*) gav det anledning til overvejelser i de tre sammenslutninger samt Dansk Historisk Fællesråd om det hensigtsmæssige i en henvendelse til folketingets skatteudvalg med bemærkninger til forslaget. Regeringsskiftet forårsagede en forsinkelse, idet forslaget dog overlevede, og nu i februar 1993 har de fire organisationer så tilsendt skatteudvalget deres fælles bemærkninger.

Samarbejde med andre historiske organisationer

Efter vedtagelse af de ændrede vedtægter på sidste årsmøde besluttedes det, at SSF skulle søge optagelse som landssammenslutning i *Dansk Historisk Fællesråd*. Dette skete, hvorefter fællesrådets generalforsamling 10. maj godkendte SSF's nye medlemskab, som bl.a. har medført, at sammenslutningen er repræsenteret i fællesrådets styrelse på samme vis, som det er gældende for Dansk Lokalhistorisk Forening (DLF) og Sammenslutningen af Lokalarkiver (SLA).

Sidst på året blev det aftalt med DHF at lade SSF overtage en del af *fællesrådets boglager* til en fordelagtig pris med hen-

blik på videresalg via sammenslutningen. SLÆGTEN's redaktion har beredvilligt påtaget sig det fysiske arbejde, der er forbundet med arrangementet; der er foreløbigt solgt et par hundrede sæt à 12 bøger, og dertil skal det iøvrigt bemærkes, at også andre sammenslutningers medlemmer har mulighed for at købe.

Jeg vil gerne takke DHF for den positive holdning til idéen og for den hjælp-somhed, der ydes i den københavnske ende af arrangementet. Det mindre over-skud, der i sidste ende forhåbentlig vil komme ud af handelen, tilfalder SLÆGTEN. De tre redaktionsmedlemmer skal have tak, fordi de udfører dette ekstra arbejde til glæde for mange.

Til stede her på mødet ses bl.a. repræsentanter for styrelserne for Dansk Historisk Fællesråd, Dansk Lokalhistorisk Forening og Sammenslutningen af Lokalarkiver; i dette skal opfattes et ønske om at skabe en *årsmødetradition*, der giver vore nært sammenlignelige organisationer lejlighed til et samvær med vore medlemsforeningers repræsentanter og herved til at høre om, hvad der måtte røre sig ude omkring. Jeg er glad for, at disse vore venner som gæster er kommet til stede, og I skal have tak for det samarbejde, vi har.

Den nævnte årsmødetradition har bestyrelsen planlagt udvidet, idet et mønster allerede tegner sig ved, at forskellige organisationer holder deres årsmøde eller generalforsamling samme sted omkring samme weekend. Fx. holdt DHF sin generalforsamling koordineret med DLF i 1992 og har nu i 1993 koordineret med SLA. Under dagsordenens pkt. 11 vil bestyrelsen stille er hertil svarende forslag for 1994.

Også til stede her i dag er en repræsentant for styrelsen for *DIS-DANMARK*. Samfundet, der jo - i hvert fald på grund af sin formand Worsøe - er en slags moderorganisation for os allesammen, udtrykte på sidste årsmøde ønsket om, at en sådan repræsentant ville blive indbudt til vort årsmøde i år. Og se, det skete. I SSF's bestyrelse har det ofte været drøftet, hvorledes medlemsskaren kunne udvides, og nu, da vore vedtægter åbner mulighed for optagelse af landsdækkende foreninger, skal det da være min fornøjelse og min kære pligt at opfordre den slægtshistoriske forening *DIS-DANMARK* til aktivt at tilslutte sig SSF. Iøvrigt har vi allerede et fint virkende samarbejde med *DIS-DANMARK* på flere områder, det siger vi mange tak for.

Vedr. *det nordiske samarbejde* har SSF og Samfundet sammen med andre nordiske organisationer deltaget i koordinerede møder, og der håbes på en nordisk konference i Danmark i maj 1995.

Afslutning

Her til sidst vil jeg takke SSF's medlemsforeninger for den opbakning til arbejdet, de viser; en opbakning der er absolut nødvendig for, at der på baggrund af fællesskabet kan skabes løsninger af foreliggende opgaver.

Og til allersidst skal beretningen rumme en tak til medlemmerne af bestyrelsen for det arbejde, de præsterer til støtte og gavn for helheden. Som afslutning på min sidste årsberetning her i sammenslutningen vil jeg tillade mig at citere fra overskriften på *SLÆGTEN*'s temahæfte i november om litteratur; i min julehilsen til bestyrelsens medlemmer citerede jeg det samme: *Lad os hige og søge!* Men som et fremtidsønske lægger jeg til: *Lad*

os skabe og værne! Jeg tror, at sammenslutningens muligheder hænger nøje sammen med dens ledelses formåen, kreativitet og fantasi.

Regnskabet blev derefter forelagt af kassereren, Bent Askjær, med resultatet: balance 53.290 kr., formue 31.191 kr.; kontingentindtægter udgjorde 19.938 kr. Båring-kurset og *SLÆGTEN* havde givet henholdsvis et overskud på 2.260 og et underskud på 2.695 kr.; for *SLÆGTEN* forelå blot regnskab for 10 mdr., da bladet har fået selvstændigt regnskab. - På spørgsmål fra Robert Oest-Larsen, Kbh., og Jørgen Wangel, Sønderjylland, blev det fastslået af formand og kasserer, at *SLÆGTEN* som SSF's formålsbestemte aktivitet støttes i fornødent omfang i henhold til bladets statutter. - Derefter blev regnskabet enstemmigt vedtaget.

Efter bestyrelsens forslag blev **kontingentet** fastsat til uændret 7 og 3 kr. pr. medlem for henholdsvis aktive og passive foreninger. - Der var ikke indkommet forslag.

Efter forslag fra bestyrelsen **nyvalgte** uden modforslag Per Maack Andersen, Hjørring, og Hans H. Worsøe, Åbenrå (for ét år i stedet for Ingvar Musaeus, der på grund af helbredshensyn ønskede at udtræde et år, før hans valgperiode udløb). Desuden genvalgte Mikael Horn og Birgit Flemming Larsen. - Til revisor genvalgte Tove Glud Rasmussen, Århus, og som revisorsuppleant Helen Jensen, Herning.

Redaktøren af **HVEM FORSKER HVAD**, Franz Horvath, Hinnerup, oplyste om *HVEM FORSKER HVAD*, at 1992-udgaven havde 333 indlæg, lidt fle-

re end året før. Ca. 30 indlæg, modtaget efter 10. maj, måtte gemmes til 1993. Regnskabet, forelagt af Helle Villesen, balancerede med 106.136 kr., salgsindtægterne var 91.842 kr.; et årsresultat på 6.930 kr. gav en egenkapital på 102.976 kr. - HFH 1993 bliver 25. årgang med uændret pris fra 1992.

Jørgen Wangel efterlyste i HFH en liste over foreninger uden for SSF samt mere information om arkiverne. - Anton Blaabjerg foreslog i stedet en ny udgave af Historisk Vejviser. Til revisor for HFH genvalgte Tove Glud Rasmussen.

SSF's formand forelagde planerne om næste årsmøde i fællesskab med DHF 28. og 29. maj 1994 på Hornstrupcentret ved Vejle, således at SSF holder årsmøde lørdag og DHF søndag forbundet med middag, foredrag og overnatning. Det vil give årsmødet mere indhold, fagligt og venskabeligt. - Flere var betænkelige ved omkostningerne; men hertil blev det oplyst, at man udmærket kan deltage alene førstedagen (i SSF's årsmøde samme vis som hidtil). - Derefter blev forslaget vedtaget.

Grethe Ilsøe, Dansk Historisk Fællesråd, Peter Bondesen, Dansk Lokalhistorisk Forening, og Jacob Bang Jensen, Sammenslutningen af Lokalarhiver, takkede for godt og givtigt samarbejde med SSF under Musaeus' ledelse og beklagede hans afgang som formand. - Bent Pilgaard, DIS-DANMARK, takkede for indbydelsen til årsmødet og oplyste, at foreningen ikke er klar til medlemskab, men den vil gerne samarbejde.

Desuden blev gjort rede for de store problemer med plads til forskere på arkiverne, nogle steder er en bedring på vej. -

Oest-Larsen oplyste, at København-foreningen 25. september har slægtsforskerdag med 5 foredrag om retsbetjentarkiverne. Orla Madsen, Haderslev, indbød til slægtsforskertræf næste år i Haderslev, og Jette Carlsen gennemgik programmet for kursus på Snoghøj i oktober.

Birgit Flemming Larsen tolkede en varm tak til de afgående bestyrelsesmedlemmer, Bent Askjær og Ingvar Musaeus. Til sidst nævnte, der efter dannelsen af SSF i 7 år var næstformand og siden 5 år formand, sluttede hun med et: Godt brølt løve! - Begge takkede. Musaeus sagde specielt tak til København-foreningen, på hvis forslag han indtrådte i SSF's første bestyrelse.

Konstituering

Efter årsmødet konstituerede bestyrelsen sig således, at Birgit Flemming Larsen overtog formandsposten og Mikael Hornposten som kasserer.

AB

Efter udskiftningen på de to bestyrelsesposter udtaler SSF's nye formand, Birgit Flemming Larsen, følgende:

Ved SSF's stiftende generalforsamling i 1981 blev Ingvar Musaeus valgt ind i bestyrelsen. Ved årsmødet 1985 blev det Bent Askjærs tur. - Det var to gode valg.

Begge blev fra starten tildelt vigtige poster i bestyrelsen. Ingvar Musaeus besatte fra 1981 til 1988 posten som næstformand, mens Bent Askjær fra 1985 til 1993 forvaltede SSF's finanser som kasserer. - I en række år var det disse to, der sørgede for, at Baaingkurserne blev en succes.

I 1988 overtog Ingvar Musaeus for-

mandsposten, som blev forvaltet med fast og kærlig hånd - kærlig, ja, for Ingvar Musaeus har altid haft hjertet med i arbejdet med at "hige og søge; skabe og værne". - Bestyrelsesarbejdet sammen

med Bent Askjær og Ingvar Musaeus har været både lærerigt og fornøjeligt. Tak for det gode samarbejde, og tak for Jeres store indsats!

Nyt fra DHF

Formanden, landsarkivar Grethe Ilsøe, meddeler følgende til SSF's medlemsforeningers medlemmer:

DANSK HISTORISK FÆLLESRÅD afholder generalforsamling/årsmøde lørdag den 11. september 1993 kl. 14 på Dansk Folkeferies Feriecenter, Oddevejen 8, 5500 Middelfart.

Som landssammenslutning udpeger SSF selv sit obligatoriske medlem af DHF's styrelse. SSF's medlemmer har således ikke stemmeret på generalforsamlingen, hvor der kun foregår valg af 2 af de direkte medlemmers styrelsesrepræsentanter. - Alligevel opfordres SSF's medlemmer til at deltage i årsmødearrangementet, der udover generalforsamlingen byder på et foredrag kl. 16 af rigsarkivar, dr. phil. Johan Peter Noack med titlen: *Et år med den nye arkivlov.*

Deltagelse i generalforsamling med påfølgende foredrag er åben (og gratis) for alle og kræver ikke forudgående tilmelding. Deltagelse i den efterfølgende middag og evt. overnatning kræver derimod både tilmelding og forudbetaling. Priserne herfor er flg.: eftermiddagskaffe 25 kr., festmiddag 225 kr. (excl. drikkevarer), overnatning 462/362 kr. (for henholdsvis enkelt- og dobbeltværelse), aftenkaffe 13 kr. og morgenmad 42 kr.

Jeg håber, at mange SSF-medlemmer vil efterkomme indbydelsen og via årsmødet være med til at styrke kontakten til DHF, der i det forløbne år bl.a. har betydet et flot bogtilbud til SSF-medlemmerne.

Selv vil jeg gerne takke for at have været gæstedeltager ved SSF's eget årsmøde 17. april i Fredericia.

Hertil føjer SSF's formand, Birgit Flemming Larsen:

De fire organisationer - Dansk Historisk Fællesråd (DHF), Dansk Lokalhistorisk Forening (DLF), Sammenslutningen af Lokalarbiver (SLA) og Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger (SSF) har indledt et samarbejde om at skabe en **årsmødetradition**, forstået på den måde, at organisationerne på skift holder årsmøde sammen. Dette vil betyde, at medlemmerne af de forskellige organisationer frit kan møde op og deltage i årsmøderne og således have mulighed for at skabe kontakt til beslægtede sammenslutninger.

SSF vil opfordre medlemsforeningerne til at være med til at give den nye tradition en god start ved at deltage i DHF's årsmøde 11. september 1993. - Vel mødt på Dansk Folkeferies Feriecenter ved Middelfart!

SAMMENSLUTNINGEN AF SLÆGTSHISTORISKE FORENINGER

Bestyrelsen

- Birgit Flemming Larsen, fmd,
Klostermarken 13, 9000 Aalborg,
tlf. 98 16 11 35.
- Jette Carlsen, næstfmd.,
Hedevænget 81, 8800 Viborg,
tlf. 86 67 25 60.
- Jørgen Østergaard, sekr.,
Rugvænget 41, 7400 Herning,
tlf. 97 12 33 28.
- Mikael Horn, kass.,
Enghavevej 23, 4540 Fårevejle,
tlf. 59 65 54 10.
- Jytte Skaaning,
Vinkældervej 6 A, 5000 Odense C,
tlf. 66 14 88 77.
- Hans H. Worsøe,
Tækkerløkke 34 A, 6200 Aabenraa,
tlf. 74 62 08 92.
- Per Maack Andersen,
Christiansgade 24 A, 9800 Hjørring,
tlf. 98 92 70 75.

Organisationen omfatter nu 26 regionale foreninger, - her opført med deres formænd i den rækkefølge, hvori de er tilmeldt organisationen (for samtidigt tilmeldte i alfabetisk orden).

Mærkningen i parentes betyder: A abonnerer på SLÆGTEN, B abonnerer på HVEM FORSKER HVAD og C udgiver eget medlemsblad.

F.01

Bording Slægts- og Lokalhistorisk Forening, Svend Skyum, Vestervang 12, 7441 Bording, tlf. 86 86 19 21.

F.02

Grindsted slægts- og lokalhistoriske forening (A), se programmet.

F.03

Slægtshistorisk Forening Herning, Inge Løvenholt Nielsen, Granly 1, 7451 Sunds, tlf. 97 14 16 32.

F.04

Slægtshistorisk Forening for Hjørring og Omegn (A), se programmet.

F.06

Morsø Slægtshistoriske Forening, Jakob Albrektsen, Rørsangervej 37, 7900 Nykøbing M., tlf. 97 72 48 54.

F.07

Slægtshistorisk Forening Odense (A), se programmet.

F.08

Slægts- og Egnshistorisk Forening i Randers (A), se programmet.

F.09

Slægtshistorisk Forening for Storkøbenhavn (C), Jørgen Aasberg, MacDonald Allé 15, 2750 Ballerup, tlf. 44 97 01 71.

F.10

Trekantområdets Slægtshistoriske Forening (Fredericia) (A), se programmet.

- F.11
Slægtshistorisk Forening Vestsjælland (AC), se programmet.
- F.12
Slægtshistorisk Forening for Viborg og Omegn (AB), se programmet.
- F.13
Slægtshistorisk Forening Århus (AB), se programmet.
- F.14
Slægtshistorisk Forening Sønderjylland (B), Jørgen Wangel, Mosevang 29, Ulkebøl, 6400 Sønderborg, tlf. 74 42 75 33.
- F.15
Slægtshistorisk Forening for Aalborg-egnen (AB), se programmet.
- F.16
Egns- og Slægtshistorisk Forening Holstebro (A), se programmet.
- F.18
Sæby kommunes historiske forening, Jørgen Bruun Nielsen, Karmisholtvej 20, Skæve, 9352 Dybvad, tlf. 98 86 90 05.
- F.19
Slægtshistorisk Forening for Bølling og Nr. Horne herreder, Tarm (AB), se programmet.
- F.20
Haderslev Slægtsforskningsforening (A), se programmet.
- F.21
Sydvestjysk Egns- og Slægtshistorisk Forening, Esbjerg, Jørgen Dieckmann Rasmussen, Byhistorisk Arkiv, Torvegade 47, 6700 Esbjerg, tlf. 75 18 18 55.
- F.22
Slægtshistorisk Forening Korsør (AB), se programmet.
- F.23
Slægts- og Lokalhistorisk Forening Frederikshavn, Casper S. Thomsen, Vestergade 54, 9900 Frederikshavn, tlf. 98 42 60 75.
- F.24
Roskildeegnens Selskab for Genealogi og Personalhistorie (AC), se programmet.
- F.25
Slægtshistorisk Forening for Sydsjælland, Næstved (A), se programmet.
- F.26
Koldinghus Forening for Slægtsforskere (C), Irene Lindbæk, Chr. Winthersvej 17, 6000 Kolding, tlf. 75 52 52 10.
- F.27
Slægtshistorisk Selskab for Østsjælland, Køge (AC), se programmet.
- F.29
Silkeborg Slægtshistoriske Forening (A), se programmet.
- Hertil kommer den landsdækkende forening:
- F.28
Samfundet for dansk genealogi og Personalhistorie, Finn Andersen, Grysgårdsvej 2, 2400 København NV, tlf. 31 86 86 31.
Samfundets hovedopgaven er at udgive PERSONALHISTORISK TIDSSKRIFT.

Programmer

for de på SLÆGTEN abonnerende 17 regionale foreninger. - De med (FU) mærkede foredrag afholdes i samarbejde med de lokale afdelinger af Folkeuniversitetet.

Grindsted slægts- og lokalhistoriske forening

Torsdag 14. oktober

Jørgen Skaastrup, museumschef, Grindsted Museum: Jødeaktionen i Danmark i oktober 1943.

Torsdag 18. november

Svend Nielsen, museumsinspektør, Dansk Landbrugsmuseum, Gl. Estrup: Gårdmalere og gårdmalerier.

Mandag 17. januar 1994

Jørgen Selmer, museumschef, Køben-

havns Bymuseum: København som europæisk kulturby.

Tid og sted

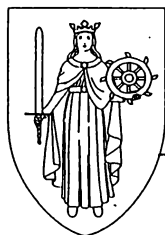
Kl. 19.30 på Grindsted Bibliotek. - Fri adgang for medlemmer. Ikke-medlemmer 20 kr. Kaffe 15 kr.

Kurser

Læseøvelse i gotisk for viderekomne under vejledning af Jens Erik Starup og hold for mindre øvede og nybegyndere under vejledning af Gunnar Mølgaard. Øvelserne afholdes torsdag aftener i vintersæsonen. Tilmelding senest 15. september på telefon 75 34 19 05.

Formand og kasserer

- Jørgen Skaastrup, Grindsted Museum, Borberggade 25, 7200 Grindsted, tlf. 75 32 24 34.
- Gunnar Mølgaard Christensen, Holdgårdsvej 26, 7260 Sdr. Omme, tlf. 75 34 19 05.

Slægtshistorisk Forening for Hjørring og Omegn

Tirsdag 14. september (FU), - Codanhus.

Troels Dahlerup, professor, Århus: Læsefærdighedens udbredelse i det danske landsbysamfund, hvornår slår den igenem? Hvor og hvordan lærte bønderne at læse, og hvad læste man?

Tirsdag 12. oktober (FU), - Codanhus. Hans Jensen, mdl. af foreningen og penslærer: Dansk retskrivnings historie.

Med eksempler tilbage til middelalderen vil foredragsholderen påvise, at der er system i de gamle stavemåder, som vi finder i det arkivalske materiale.

Tirsdag 26. oktober

Besøg på Lokalhistorisk Arkiv i Sindal.

Arkivet, der dækker Sindal, Astrup og til dels Ugilt sogne, ligger i kælderen på Sindal Skole. Fra hovedvejen drejes ad omfartsvejen mod Bindslev og til højre ad Danmarksgade. Skolegade går fra mod venstre og fører til skolens parkeringsplads.

Tirsdag 9. november (FU), - Codanhus.

Erik Kann, stud. mag., København: Om at skrive en slægtsbog.

Sideløbende indsamling af oplysninger og sammenskrivning af resultater er et af de praktiske råd, foredragsholderen vil give den udøvende slægtsforsker.

Mandag 22. november

Busekursion til landsarkivet i Viborg.

Tilmelding til turen, der incl. aftenkaffe forventes at koste 150 kr. til formanden. Forudbestilling af arkivalier er mulig; lånesedler med korrekt arkivsignatur og løbenummer afleveres til formanden senest en uge før turens afholdelse.

Tirsdag 14. december, - Rådhuskæld.

Børge Pilgaard, lærer, Sdr. Harridslev: Causeri.

Der vil blive fortalt erindringer, læst op, sunget og drukket gløgg. Og et alvorsord vil lyde ved vores traditionelle julehyggemøde.

Tid og sted

Da det kun har været muligt at få Rådhuskælderen til decembermødet, er de øvrige foredragsaftener flyttet til salen på 4. etage i Codanhus - indgang fra Springvandspladsen ved Føtex. Møderne afholdes kl. 19.30 - det samme gælder arkivbesøget i Sindal, hvortil kørsel kan arrangeres via Asger Bruun.

Husk kaffe og brød til møder og lokalarkivbesøg.

Ekskursionen til Viborg udgår fra Sct. Olai Plads kl. 17.00.

Kontingent

95 kr. om året.

Bestyrelsen

- Per Maack Andersen, fmd.,
Christiansgade 24 A, 9800 Hjørring,
tlf. 98 92 70 75.

- Asger Bruun, sekr.,
Pileurtvej 1, 9800 Hjørring,
tlf. 98 91 19 84.

- Hjørdis Kryschanoffsky, kass.,
Teglværksvej 60, Bjergby, 9800 Hjørring,
tlf. 98 97 11 87.

- Bjarne Simonsen,
Kirkensgårdsvej 1, Skallerup, 9800 Hjørring,
tlf. 98 96 81 43.

- Per Gade Mortensen,
Løkkenvej 347, Gjurup, 9800 Hjørring,
tlf. 98 90 13 47.

Slægtshistorisk Forening Odense

Onsdag 29. september

Otto Madsen, ph.d., Brønshøj: Søfolk fra Stige.

Har I selv aner der, så send os navne og data i god tid. Materialet vil kunne indgå i foredraget.

Onsdag 27. oktober

Studietur til Landsarkivet for Fyn, Jernbanegade 36, Odense.

Læsesalen er åben for medlemmerne i tiden kl. 19.00-22.00 mod betaling af et mindre gebyr. Der vil være mulighed for vejledning og hjælp af bestyrelsesmedlemmer under studieturen.

Tilmelding og evt. bestilling af arkivalier til Jytte Skaaning senest 20. oktober
- Antal læsesalspladser max. 23.

Onsdag 24. november

Besøg i Slægtshistorisk Center, Lahns-
gade 58, Odense, hvor medlemmer af
Mormonkirken vil demonstrere det nye
CD-ROM-system (EDB) og dets mulig-
heder indenfor slægtsforskning.

Onsdag 8. december

Medlemmernes aften med julehygge.

Hvis I har "spændende aner", så tag dem med. Har I problemer, kan vi hjælpe hinanden med løsninger. Hvad vil vi bruge foreningen til?

Onsdag 26. januar 1994

Generalforsamling.

Tommy P. Christensen, museumsinspektør, Odense: Sømandskoner i folketællingerne 1801-1901.

Tid og sted

Møderne (undtagen studieturen til Landsarkivet 27. oktober) afholdes kl. 19.15 i auditoriet på VUC (Jernbanegade Skole), Jernbanegade 20 (indgang fra Jernbanegade).

Kontingent

75 kr. om året, - 100 kr. pr. 1.1.1994.

Bestyrelsen

- Jytte Skaaning, fmd.,
Vinkældervej 6 A, 5000 Odense C,
tlf. 66 14 88 77.
- Finn Grandt-Nielsen, næstfmd.,
Stavrevej 27, Måle, 5300 Kerteminde,
tlf. 65 34 24 30.
- Solveig Stroyer, sekr.,
Johannevej 21, 5000 Odense C,
tlf. 66 14 95 01.
- Børge Jørgensen, kass.,
Hjallesevej 167, 5230 Odense M,
tlf. 66 14 78 98.
- Sonja Hjelm Pedersen,
Toppen 10, 5270 Odense N,
tlf. 66 18 07 04.

Slægts- og Egnshistorisk Forening i Randers

Tirsdag 14. september

Charlotte S. H. Jensen, folkemindeforsker, mag. art., København: Livets fester hos det 19. århundredes almue.

Tirsdag 28. september

Aftenudflugt.

Tirsdag 12. oktober

Kirsten Rykind-Eriksen, indr.arkitekt, mag. art., Kbh.: Bykvinder, ægteskab og erhverv i slutningen af 1700-tallet.

Tirsdag 9. november

Helen Cliff, mag. art., Kbh.: Jordemødre fra reformationen og fremover.

Hvilken rolle spillede de i samfundet, og hvad var deres uddannelsesmæssige baggrund?

Tirsdag 14. december

Julemøde.

Tirsdag 11. januar 1994

Generalforsamling. - Derefter:

Guri Dybsand: Niels Jacobsen, borgmester i Randers.

Tid og sted

Kl. 19.30 i Kulturhuset, Stemannsgade 2, Randers - lokale 3.

Kontingent

100 kr.

Bestyrelsen

- Laust Chr. Larsen, form.,

Himmelbovej 67, 8900 Randers,

tlf. 86 43 09 51.

- Herman Hedegaard Nielsen, kass.,

Voldum Rudvej 88, 8370 Hadsten,

tlf. 86 49 10 65.

- Guri Dybsand,

Grenstenv. 13, Stevnstrup, 8870 Langå,

tlf. 86 46 77 38.

- Karl Erik Jensen,

Præstegaardsvej 1, Ø. Velling, 8900 Randers, tlf. 86 46 70 08.

- Ejnar Surrow,

Sæbyvej 1, 8900 Randers,

tlf. 86 43 37 06.

- Ruth Pedersen og Else Schjødtte Andersen er revisorer.

Trekantområdets Slægts-historiske Forening

Mandag 13. september (FU)

Morten Hahn-Pedersen, museumsdir., Esbjerg: Den sydfynske søfarts historie.

Mandag 11. oktober (FU)

Anna Louise Ahlstrøm, genealog, København: Provste- og præstearkiverne.

Mandag 8. november (FU)

Erik Kann, stud. mag., København:

Slægtsforskning i landsbyen - hvor boede folk, og hvordan så husene ud?

Mandag 13. december (FU)

Anna Rasmussen, bibliotekar, Hylke:

Fattig, forsørget og forfulgt.

Mandag 10. januar 1994 (FU)

Georg Simon, cand. mag., Gentofte:

Danmarks indvandrere gennem tiderne.

Tid og sted

Kl. 19.30 på Depotgården, Lollandsgade 2-4, 7000 Fredericia.

Kontingent

100 kr., par 150 kr., gæstebillet 25 kr.

Bestyrelsen

- Bent Askjær, fmd.,
Hybenvænget 26, 6000 Kolding,
tlf. 75 52 92 80.
- Gudmund Bornemann Madsen, næst-
fmd., Dronningensgade 33, 7000 Fre-
dericia, tlf. 75 92 73 04.

- Birgit Lassen, kass.,
Frueoften 4, Brøndsted, 7000 Frederi-
cia, tlf. 75 86 67 15.

- Knud B. Andersen, sekr.,
Hestehaven 21, 7000 Fredericia,
tlf. 75 92 43 38.

- Bente Rasmussen, bibl.,
Langagervej 5, 5500 Middelfart,
tlf. 64 40 31 36.

- Kay Adelfred,
Koldingvej 21, 7100 Vejle,
tlf. 75 83 21 78.

Slægtshistorisk Forening Vestsjælland

August

Anetavlen. - Medlemmerne fremkommer med ideer til anetavlens opbygning.

- Mandag 30. august på Holbæk Bibliotek kl. 19.00.

- Tirsdag 31. august på Slagelse Centralbibliotek. kl. 19.00.

Lørdag 28. september

Besøg på Københavns Stadsarkiv kl. 9.30-12.00. - Tilmelding nødvendig.

Lørdag 30. oktober

Slægtsforskerens dag på Vallekilde-Hørve friskole, Vallekildevej 103.

Erik Kann: Kl. 13.30-17.30 Søens folk. - Kl. 19.00-21.00 Folks mobilitet/-flytninger.

Tirsdag 30. november

Centralbiblioteket i Slagelse kl. 19.00:
Ole G. Nielsen: Godsarkiver.

Mandag 24. januar 1994

Holbæk Bibliotek kl. 19.00: Margith Sørensens, Stenlille: Landhusmoderen og hendes hverdag.

Kontingent

Pr. medl. 100 kr., pensionister 70 kr., par 150 kr. og pensionistpar 110 kr.

Bestyrelsen

- Elisabeth Larsen, fmd.,
Byvænget 25, 4573 Højby Sj.,
tlf. 59 30 20 42.

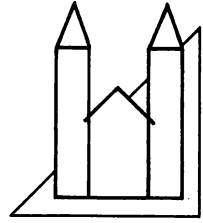
- Lars Rynord, kass.,
Vermundsvej 17, 4200 Slagelse,
tlf. 53 53 50 98.

- Ole Pedersen, sekr.,
Slotsgade 8 B, 4200 Slagelse,
tlf. 53 53 30 25.

- Mikael Horn,
Enghavevej 23, 4540 Fårevejle,
tlf. 59 65 54 10.

- Karin Sørensen,
Gammelgang 20, 4293 Dianalund,
tlf. 53 56 00 69.

SLÆGTSHISTORISK FORENING FOR VIBORG OG OMEGN

Torsdag 16. september (FU)

Jørgen B. Dalgaard, dr. med., prof., Århus: Barnemord - en drastisk "børnebegrænsningsmetode" - gennem tiderne.

Forbrydelsen blev tidligere straffet hårdt, den nugældende straffelov siger herom: Dræber en mor sit barn under eller straks efter fødslen, og det må formodes, at hun har handlet i nød, af frygt for vanære eller under påvirkning af en ved fødslen fremkaldt svækkelse, forvirring eller rådvildhed, straffes hun med fængsel i indtil 4 år.

Foredraget var annonceret i foråret, men blev aflyst på grund af sygdom.

Torsdag 30. september

Slægtsforskning, - en introduktion.

Kom og se, hvordan der kan arbejdes med familiens rødder. - Slægtsbøger, tavler og meget andet udstilles, tag også dit materiale med! - Problemer med gotisk skrift kan vi snakke om. - Hvordan formes arkivaliernes oplysninger til levnedsløb for dine aner? - Lad os inspirere hinanden!

Torsdag 14. oktober (FU)

Birgit Løgstrup, dr. phil., arkivar, Rigsarkivet, København: Godsarkiver.

Det er ofte blevet sagt, at godsarkiverne er centrale for lokal- og slægtshistorien. Forholder det sig sådan? - Foredraget fortæller om godsejerens administrative opgaver og de arkivalier, de resulterede i. Hvad kan de bruges til? Hvad

gør historikeren, hvis det lokale godsarkiv er mangelfuldt bevaret?

Bemærk: Foredraget afholdes på landsarkivet, yderdøren låses kl. 19.30!

Torsdag 4. november (FU)

Finn Andersen, Landsarkivet for Sjælland mv.: Hvorfra - Hvorhen?

Slægtsforskerens klassiske spørgsmål! Arbejder man med anetavlen, spørger man ofte, hvorfra en person eller en familie mon kom, og arbejder man med efterslægten, spørger man ofte, hvorhen en person eller en familie mon rejste. - I foredraget fortælleres om arkivalier, som registrerer folk, som rejste fra et sted til et andet, med hovedvægten på kilder, som kun sjældent bruges, f.eks. pasprotokoller, protokoller over rejsende etc.

Torsdag 2. december (FU)

Charlotte S. H. Jensen, mag. art., amtskonsulent, København: Hekse...

Var heksene i virkeligheden kloge jordemødre med hemmelig viden om prævention? Passer det, at der blev brændt flere millioner mennesker, mens de europæiske hekseforfølgelser stod på? - Sagnetradition og retsmateriale afslører den danske heks, nogle af hendes med søstre i andre lande og deres forhistorie.

Tid og sted

Ordinære møder kl. 19.30 på Viborg Centralbibliotek. - **Bemærk:** Mødet i oktober afholdes på landsarkivet.

Slægtshistorisk forenings skab på biblioteket åbnes kl.18.30 og indeholder forsk. bøger, bl.a. ældre numre af HVEM FORSKER HVAD og SLÆGTEN.

Kontingent

Pr. husstand 95 kr., incl. foredrag, SLÆGTEN og HVEM FORSKER HVAD.

Bestyrelsen

- Peter Kudsk, fmd.,
Søvej 7 B, 8800 Viborg,
tlf. 86 60 08 11.

- Anton Blaabjerg, næstfmd.,
Fredensgade 38, 8800 Viborg,
tlf. 86 61 04 36.

- Lilian Kristensen, kass.,
Mågevej 2, Mønsted, 8800 Viborg,
tlf. 86 64 63 73.

- Mona Finderup, sekr.,
N. Bødgersvej 6, Hvorum, 9500 Ho-
bro, tlf. 98 54 70 15.

- Magne Juhl,
Rævehøjen 2, 8800 Viborg,
tlf. 86 67 13 15.

Slægtshistorisk Forening Århus

Mandag 13. september

Besøg på Erhvervsarkivet.

Erhvervsarkivets håndbogssamling er meget stor. Vi vil få information om denne, om de mange seddelregistre og om brug af mikrokort, som Erhvervsarkivet er ved at anskaffe. - Se iøvrigt artiklen om Erhvervsarkivet i dette nummer af SLÆGTEN.

Denne aften udleveres HVEM FORSKER HVAD!

Mandag 11. oktober (FU)

Rigmor Lillelund, slægtsforsker, Naur, Holstebro: Vore forfædre og de andre - de onde og de gode.

Hvordan formede livet sig for vore forfædre? Overholdt de love og forordninger, og levede de et fredeligt liv med naboer og sognefolk, eller træffes de ofte som midtpunkt, når der var stridigheder? - Der fortælles om spændende fund fra mange forskellige arkivgrupper.

Mandag 8. november (FU)

Paul G. Ørberg, arkivar, cand. mag, Viborg: Retsbetjente.

Retshåndhævelsen er grundlæggende for samfundet, - retssamfundet. Men retshåndhævelse er ikke kun et spørgsmål om forbrydelse, dom og straf. De gamle retsbetjentes - dvs. dommeres, politimestres - virke var så rigt facetteret, at det kommer til at afspejle mere eller mindre samtlige personer i den givne retskreds. I retsbetjentens arkiv er der derfor også mange krinkelkroge, som det ikke altid er helt let at finde rundt i.

Mandag 13. december (FU)

Ole Degn, arkivar, dr. phil., Viborg:
Skole og undervisning.

I de sidste 200 år har så godt som alle danskere gået i skole. Det vil derfor i almindelighed været muligt at finde personer i skolearkiverne, og disse kan samtidig belyse vigtige sider af fortidens samfund og kultur. Skolearkivmaterialet kan imidlertid findes spredt i mange arkiver, og foredraget vil på baggrund af konkret skolehistorie vise hvor og hvordan.

Tid og sted

Kl. 19.30 i selskabslokalerne på hotel "Ansgar", Banegårdsplads 14, 8000 Århus C. - Alle er velkomne. - Rygning frabedes før kaffen.

Kontingent

120 kr. omfattende foredragene, HVEM FORSKER HVAD og SLÆGTEN.

Bestyrelsen

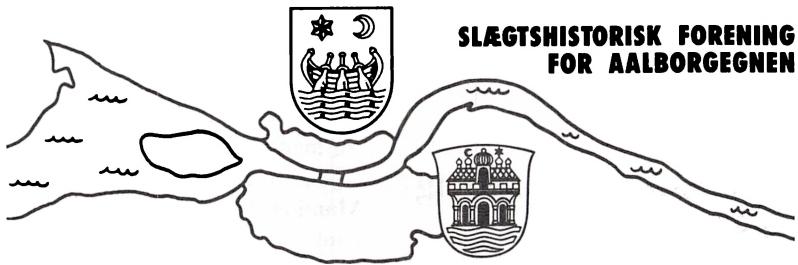
- Tove Glud Rasmussen, fmd.,
Nøddevej 2, 8260 Viby J,
tlf. 86 14 43 11.

- Jette Carlsen, næstfmd.,
Hedevænget 81, 8800 Viborg,
tlf. 86 67 25 60.

- Jørn Eriksen, kass.,
Skovdalsvej 14, 8260 Viby J,
tlf. 86 14 43 15.

- Ole Knudsen, sekr.,
Laurbærvænget 26, 8310 Tranbjerg,
tlf. 86 29 33 50.

- Franz Horvath,
Stjerneparken 29, 8382 Hinnerup,
tlf. 86 91 15 79.

Mandag 6. september

Henning Bender, arkivleder, Aalborg:
Fotograf Tönnies og hans virke i Aalborg.

De historiske Arkiver i Aalborg har indtil 1. oktober en udstilling i foredragssalen om fotograf Tönnies, hvor man blandt andet kan sidde model i en kopi af fotografens atelier. Henning Bender vil fortælle og vise rundt i udstillingen.

Mandag 4. oktober (FU)

Henrik Gjøde Nielsen, museumsinspektør, arkivar, cand. phil, Viborg: Kirke og herregård i 800 år.

Den lille by Klarup sydøst for Aalborg fremtræder idag som en typisk soveby; en forstad, næsten udelukkende bestående af parcelhuskvarterer. Men midt blandt Klarup's parcelhuse ligger en romansk landsbykirke, opført omkring år 1200, i kernen af den gamle landsby.

Lidt nord for kirken, mellem Klarup By og Limfjorden, ligger Klarupgård, hvis ældste dele er af lige så høj alder som Klarup Kirke. I 800 år har det gejstlige og verdslige centrum i Klarup Sogn, Kirke og herregård været bestemmende for de Klarup-bønders liv. Få steder griber kirke og herregård så stærkt ind i hinanden som her, få steder har de to institutioners virke sat sig så markante spor, og få steder er disse spor dokumenteret så tydeligt som her. I aftenens foredrag vil Klarup Kirkes og Klarupgårds ofte parallelle historie blive skitseret fra de første tågede tegn til vor tid, ligesom der vil blive gjort rede for de overvejelser, der ligger bag næsten to års koncentreret arbejde med Klarup Sogn. Et arbejde, der resulterede i bogen "Klarup Kirke", 1991, og "Klarupgård", 1992.

OBS - OBS: Foredragssalen i Vestbyens Bibliotek, Dannebrogsgade 43, Aalborg, kl. 19.30.

Mandag 11. oktober

Aftentur til landsarkivet i Viborg.

Bussen afgår kl. 17.45 præcis fra Aalborghallens parkeringsplads, Vesterbro 14. Læsesalen er åben for medlemmer i tiden kl. 19.00-22.00. Pris pr. person 50 kr., der betales i bussen - evt. selvkørene betaler i Viborg. Prisen dækker betaling af arkivpersonale, bussen betales af foreningen.

Tilmelding og aflevering af bestillings-sedler til Ingrid Gade senest 4. oktober. Der må højst afleveres 3 bestillingssedler pr. deltager, og de skal være forsynet både med arkiv- og løbenummer.

Tilmelding er bindende med mindre, der sendes afbud senest 9. oktober.

Mandag 1. november

Medlemsaften.

Tag materiale med, så vi kan bytte. Evt. også gamle tekster, som er svære at læse. Som noget nyt er vi begyndt at holde "10 minutter" - dvs. give mulighed for at medlemmerne på skift kan fortælle om oplevelser med slægtsforskningen. Meld dig hos Birgit Øskov, hvis du vil fortælle.

Mandag 15. november

Selvkøretur til Nr. Uttrup Kasernes officersmesse.

Samarbejdet med "Selskabet for Aalborg Garnisons Historie" har nu ført til, at vi skal ud og se officersmessen med selskabets mange klenodier, bogsamling og andre arkivalier. Arkivar Kurt Gissel-feldt vil vise rundt. Tilmelding til Hans Erik Luther senest 1. november - angiv ved tilmeldingen, om du er "kører" eller "medkører". Tag penge med til kaffe og brød, som vi køber derude. Vi skal være ved hovedvagten kl. 19.00, og aftenen forventes afsluttet ved 22-tiden.

Mandag 6. december

Julemøde med det traditionelle "minitræf".

Det er en stor fordel at være optaget med sine forskningsoversigter i kataloget, men bestemt ikke en betingelse - alle er velkomne. Vedlagte skema med forskeroversigt skal være tilsendt Birgit Øskovsenest 1. november. Hvem holder "10 minutter"?

Mandag 3. januar 1994

Anton Blaabjerg, genealog, Viborg: Skriv en slægtsbog!

På baggrund af mit daglige arbejde berettes om, hvordan du kan sammenstille

de oplysninger, du har fundet i de gamle arkivalier, til en slægtsbog. Hvor meget kan du forvente at finde om anerne, forfædrene og stammødrene, og hvordan kan deres levnedsløb eller biografier udformes.

Tid og sted

Hvor intet andet er anført - kl. 19.30 i foredragssalen, Arkivbygningen ved Vor Frue Kirke i Aalborg.

Selskabet for Aalborg Garnisons Historie

Medlemmerne af "Slægtshistorisk Forening for Aalborg-egnen" har desuden mulighed for at deltage i følgende arrangementer: 26.8. kl. 19.30 (auditoriet, Nr. Uttrup Kaserne): Optakten til 29. august 1943, herunder begivenhederne i Rold Skov og Aalborg v/ Ole Bergh og Ole Neiman, og d. 9.11. kl. 19.30 (Aalborghus Slot): Aalborghus Slots historie v/ Hans J. Lassen. Begge foredragene er arrangeret af ovenstående forening - besked gives på 98 31 85 36/98 18 97 97.

Kontingent

100 kr. pr. husstand omfattende alle foreningens tilbud, HVEM FORSKER HVAD og SLÆGTEN. Kontingentet skal være betalt senest 1. oktober - husk at påføre afsender. Medlemmerne opfordres til selv at afhente HVEM FORSKER HVAD senest 1. november.

Kaffekassen

Ved møderne kan der købes kaffe/the, og et evt. overskud går bl.a. til indkøb af materiale til foreningen.

"Sognefoged, lægdsmand og Dannebrogsmænd"

Temahæftet er indkøbt til alle forenin-

gens medlemmer - send en frankeret svarkuvert (4,75 kr.) til Birgit Øskov, hvis du vil have dit hæfte tilsendt.

Kursusvirksomhed

"Brug af pc'er til slægtsforskning - med vægten lagt på Brothers Keeper" - kursus under FOF-Aalborg v/ Finn Jelstrup (98 14 44 96) - 10 tirsdag eftermiddage kl. 17-19 på Kjellerupsgades Skole. Max. 14 deltagere. Ring og tilmeld dig - kursusstart: 28. september. Betaling: 325 kr.

"Slægtsforskning for fortsættere" - kursus under LOF-Nørresundby v/ Birgit Øskov (98 17 63 76) - 10 onsdag aftener kl. 19-21.45 på De historiske Arkiver. 380 kr. + materialeudgifter. Ring og tilmeld dig - kursusstart: 22. september.

"Slægtsforskning for begyndere" - kursus under LOF-Nørresundby v/ Birgit Øskov - 10 onsdag formiddage på LOF-skolen, Skansevej 9 i Nørresundby, kl. 9.30-12.15. 380 kr. + materialeudgifter. Ring og tilmeld dig - kursusstart: 22. september.

Gotisk skrift og gamle arkivalier (FU)

Øvelse gør mester. - Lad os kaste os over arkivaliernes gotiske skrift og derved få læsefærdighed. - Samtidigt ser vi en række typiske slægts- og lokalhistoriske aktstykker fra 1800-tallet og tilbage til 1600-tallet, og vi snakker om, hvor disse dokumenter findes i arkiverne.

Yderligere oplysninger hos læreren, Anton Blaabjerg, Fredensgade 38, 8800 Viborg, tlf. 86 61 04 36. - Kurset omfatter 10 aftener og starter tirsdag 21. september kl. 19.15.

(fortsættes s. 25)

12 håndbøger for over 700 kr. sælges for kun 200 kr. Et godt tilbud - en bogpakke fra SLÆGTEN

Dansk Historisk Fællesråd har gennem **Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger** overladt **SLÆGTEN** et begrænset antal bogpakker til videresalg på yderst favorable vilkår. Disse pakker indeholder en lang række **nyttige håndbøger for slægtsforskere og lokalhistorikere**. - Hvem kan undvære oplysninger om gamle mønt- og pengeforhold, mål og vægt samt bondegårdens byggeskik - for slet ikke at tale om vejledning i at beskæftige sig med lokalhistorie? - De mange arkiver, alle lokalarkiverne og museernes adresser, åbningstider og telefonnumre findes i 86. Og i 82 beskrives centraladministrationen i ældre tid; hvem har ikke brug for viden herom ved arkivbesøg?

Bogpakken **sammensættes delvist af køberen SELV** af 12 af flg. 17 værker:

- 20 Sven Tito Achen og Ole Rostock: Bibliografi over heraldisk litteratur i Danmark og om Danmark 1589-1969. 1971, 192 s., 69,00 kr.
- 21 Sven Tito Achen: Identifikation af anonyme våbenskjolde. 1972, 96 s., 53,50 kr.
- 23 Carsten Bregenhøj: Etnologisk interviewteknik. 1971, 88 s., 48,95 kr.
- 24 Anders Bæksted: Danske indskrifter. 1968, 154 s., 43,80 kr.
- 30 Georg Galster: Mønt. 1973, 78 s., 41,35 kr.
- 32 Kristian Hald: Personnavne i Danmark (II). Middelalderen. 1974, 116 s., 58,95 kr.
- 33x Samme: Stednavne og kulturhistorie. 1969, 94 s., 41,30 kr.
- 37x Ib Kejlbo: Historisk kartografi. 1971, 84 s., 42,90 kr.
- 38 Helge Klint: Militærhistorie. 1970, 110 s., 37,40 kr.
- 43x Herluf Nielsen: Kronologi. 1974, 86 s., 46,40 kr.
- 46 Poul Rasmussen: Mål og vægt. 1975, 95 s., 61,90 kr.
- 53x Bjarne Stoklund: Bondegård og byggeskik før 1850. 1980, 94 s., 48,80 kr.
- 66 Knud Prange: Heraldik og historie. 2. udv. udg. 1977, 76 s., 67,95 kr.
- 82 Frank Jørgensen og Morten Westrup: Dansk Centraladministration i tiden indtil 1848. 1982, 197 s., 78,75 kr.
- 85 Verner Bruhn, Knud Prange og Eric Mourier: Vejledning i lokalhistorie. Fra plan til bog. 1985, 184 s., 145,00 kr.
- 86x Historisk vejviser. Ved Annegrete Dybdahl. 1986/1989, 147/44 s., 122,00 kr.
- 88x Fra Fortid og Nutid. En antologi. Red. af Claus Bjørn. 1984, 205 s., 97,90 kr.

Efter **købers interesse mærkes 6 titler med x** og mindst et par titler derudover prioriteres med tal, idet de mindste oplag snart vil være udsolgt. - **Alle pakker indeholder de med x allerede mærkede 6 titler:** 33, 37, 43, 53, 86 og 88.

Så længe lager haves sælges disse bogpakker med 12 nyttige bøger for kun 200 kr. incl. forsendelse og moms. - Modtages betalingen før den 15. i måneden, ekspederes ordren inden månedens udgang! - Bestilling og beløb på check (eller giro 094-5587) sendes til SLÆGTENs kasserer Peter Kudsk, Søvej 7 B, 8800 Viborg, tlf. 86 60 08 11.

SLÆGTEN

- Forum for slægtshistorie

Redaktionen har tillige udgivet et par mindre publikationer for slægtsforskere:

Slægtsforskning - din danmarkshistorie - et lille hæfte på 8 sider, der introducerer slægtsforskningen for nybegyndere. Pris: 2,50 kr.

Slægtsforskere: Lad os hige og søge i bøgerne! - litteraturliste til-egnet Hans H. Worsøe på 60 årsdagen 11.11.1992. Hæftet er på 24 sider og oplyser om den righoldige litteratur, som slægtsforskere kan benytte.

Sognefoged, lægdsmand og Dannebrogsmænd - temahæfte tilegnet Ingvar Musaeus på 70 årsdagen 28.3.1993. - På 20 sider fortælles med udgangspunkt i den store sognefoged-forordning 1791 om denne lokale myndighedspersons arbejdsområder. Her-til føjer sig oplysninger om hvervet som lægdsmand samt om dekorationen Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

Stykprisen - uden forsendelse - for disse to hæfter er:

- i løssalg 15 kr.
- ved køb af 15-39 stk. 8 kr. pr. stk.
- ved køb af 40-99 stk. 6 kr. pr. stk.
- ved køb af mindst 100 stk. 5 kr. pr. stk.

Disse pjecer og temahæfter anbefales til det slægtshistoriske foreningsarbejde, fx. ved medlemstilgang. - Desuden kan de anbefales til undervisning i aftenskoler eller lignende.

Vigtige adresser vedr. SLÆGTEN:

Redaktør: Anton Blaabjerg, Fredensgade 38, 8800 Viborg, tlf. 86 61 04 36.

Ekspedition - hvortil rettes henvendelse ang. køb eller abonnement:

Birgit Øskov, Vesterbrogade 6, 3.th.-15, 9400 Nørresundby, tlf. 98 17 63 76.

Kasserer: Peter Kudsk, Søvej 7 B, 8800 Viborg, tlf. 86 60 08 11, giro: 094 55 87.

Bestyrelsen

- Birgit Øskov, fmd/kass,
Vesterbrogade 6, 3.th.-15, 9400 Nørresundby, tlf. 98 17 63 76.

- Ingrid Wisborg Gade,
Anthon Bachs Vej 6, 9000 Aalborg,
tlf. 98 12 65 15.

- Aage Harbo,
Fuglsangsvej 15, 9400 Nørresundby,
tlf. 98 19 01 63.

- Hans Erik Luther,
Petersborgvej 59, 9000 Aalborg,
tlf. 98 16 63 34.

- May Britt Hansen,
Vårstvej 321, Fjellerad, 9260 Gistrup,
tlf. 98 33 36 17.

- Per Andersen, suppl.,
Harlekinvej 7, 9000 Aalborg,
tlf. 98 18 79 14.

- Lindy Kær, suppl.,
Byrstedvej 46, Byrsted pr. 9240 Nibe,
tlf. 98 38 73 56.

- Hakon Wormslev, rev.,
P.P. Hedegårdsvej 1, 9400 Nørresundby, tlf. 98 17 38 86.

- Finn Hejlesen, revisor,
Kvisten 27, 9260 Gistrup,
tlf. 98 32 32 07.

Egns- og Slægtshistorisk Forening, Holstebro

Torsdag 23. september (FU)

Birgit Løgstrup, arkivar: Godsarkiverne.

Torsdag 21. oktober (FU)

Benny Boysen, Resen: Da Vestjylland vågnede.... - Den folkelige og kulturelle vækkelse i Nordvestjylland.

Torsdag 18. november (FU)

Knud Prange, mag. art., København: Jord og slægt.

Vi har ganske gode muligheder for at finde selvejere blandt vore forfædre, hvis vi ved, hvilke kilder vi skal bruge, og hvad vi skal se efter deri. Foredraget giver eksempler på, hvordan vi kan arbejde os ganske langt tilbage i tiden.

Torsdag 9. december

Optakt til jul. - Medlemmernes egen aften.

Har du problemer, så kom! Det kan være, vi kan hjælpe hinanden.

Tid og sted

Kl. 19.30 på Holstebro Bibliotek. Kaffe medbringes.

Bestyrelsen

- Helle Leth Jensen, fmd.,
Griegsvej 49 A, 7500 Holstebro,
tlf. 97 42 99 31.

- Harald Andersen, sekr.,
Ryesvej 24, 7500 Holstebro,
tlf. 97 42 27 51.

- Inger Lise Amby Christensen, kass.,
Nordkap 36, 7500 Holstebro,
tlf. 97 42 65 61.

- Rita Hansen,
Naltoftevej 8, Borbjerg, 7500 Holstebro,
tlf. 97 46 13 36.

- Per Nørgaard Laugesen,
Hovedgaden 14, Tvis, 7500 Holstebro,
tlf. 97 43 52 55.

- Inger Nørgaard,
Skivevej 6, 7500 Holstebro,
tlf. 97 42 21 26.

- Anni Gullach,
Parkvej 19, 7500 Holstebro,
tlf. 97 42 31 07.

Slægts- og lokalhistorisk Forening for Bølling-Nr. Horne Herred

Tirsdag 7. september

Besøg på Holmslands Arkiv kl. 19.00.

Afgang Tarm Bibliotek kl. 18.25 og fra Skjern Bymuseum kl. 18.30. Kaffe medbringes.

HVEM FORSKER HVAD udleveres.

Mandag 4. oktober

K. Haaning Andersen, Arnborg, kommer med sit store ANEARKIV på edb.

Mandag 8. november (FU)

Anton Blaabjerg, genealog, Viborg: Ejendoms historie.

Hvordan kan vi følge landejendomme, gårde og huse fra nutiden og tilbage gennem 1800- og 1700-tallet?

Kaffe - kan købes ved møderne.

Tid og sted

Kl 19.30 på Seniorgården i Tarm.

Kontingent

80 kr., - par 120 kr., - incl. SLÆGTEN og HVEM FORSKER HVAD.

Bestyrelsen

- Henrik Skals, fmd.,
Sandgaardsvej 19, 6880 Tarm,
tlf. 97 37 12 15.

- Jytte Christensen, kass.,
Ørnevej 13, 6880 Tarm,
tlf. 97 37 12 51.

- Per Vig,
Amagervej 72, 6900 Skjern,
tlf. 97 35 25 80.

- Martin Mortensen,
Holstebrovej 7, 6900 Skjern,
tlf. 97 35 03 92.

- Hans Nielsen,
Chr. Hansensvej 9, 6900 Skjern,
tlf. 97 35 08 27.

Bølling-Nr. Horne Herred Slægtsforsknings Forening

Onsdag 25. august
Aneaften.

Onsdag 8. september
Hvem forsker i hvad?

Onsdag 29. september
Hvad kan vi finde i retsarkivet?

Onsdag 13. oktober
Aneaften.

Onsdag 27. oktober
Mikrofiche og gotisk.

Onsdag 17. november
Edb.

Onsdag 8. december
Juleafslutning.

Søndag 23. januar 1994 kl. 14.00
Generalforsamling. - Denne dag har vi

10 års jubilæum, hvor foreningen er vært.

Tid og sted

Alle møder er kl. 19.30 i lokalet på Moltrup Gl. Skole.

Kursusvirksomhed

Kursus i gotisk begynder i september. Tilmelding til Lizzie, - kurset er gratis for medlemmer. Materialeudgift: 75 kr. Ikke-medlemmer betaler 250 kr. + materialer.

Slægtsforskertræf 1994

er nærmere omtalt andetsteds i bladet.

Kontingent

Enkeltmedlemmer 100 kr., par 125 kr.

Bestyrelsen

- Lizzie Knoop,
Braineparken 31, 6100 Haderslev,
tlf. 74 52 90 58.
- Ella Damgaard,
Vonsbækvej 68, Bæk, 6100 Haderslev,
tlf. 74 57 91 64.
- Gudrun Mandau,
Sdr. Vilstrup Byg. 27, 6100 Haderslev.
- Knud Schjults,
Platanvej 21, Hammelev, 6100 Haderslev.
- Orla Madsen,
Skovbrynet 14, 6100 Haderslev.

Slægthistorisk Forening Korsør

Torsdag 9. september

Åbningsmøde.

Torsdag 23. september

Besøg på Korsør Lokalhistoriske Arkiv, hvor Kirsten Sloth fortæller om arkivet.
- Derefter mulighed for at forske på egen hånd.

Torsdag 7. oktober

Alm. mødeaften. Vi snakker om løst og fast og hjælper nye medlemmer.

Torsdag 21. oktober

Jørgen Dimpker: Lysbilledforedrag om det gamle Korsør.

Torsdag 4. november

Alm. mødeaften.

Torsdag 18. november

Gerda Christiansen: En familie på Læsø.

Torsdag 2. december

Alm. møde.

Torsdag 16. december

Juleafslutning.

Kontingent

Pr. husstand 75 kr. - betales før 1. oktober; omfatter SLÆGTEN og HVEM FORSKER HVAD.

Tid og sted

19.00-22.00 på Korsør Bibliotek.

Bestyrelsen

- Flemming Schau Ludvigsen, fmd,
Tyreengen 14, 2.th, 4220 Korsør,
tlf. 53 57 39 81.
- Tove Thunbo,
Kjærsvvej 276, 4220 Korsør,
tlf. 53 57 39 92.

- Anni Iversen,
Rønnealle 7, 4220 Korsør,
tlf. 53 57 48 03.
- Karin Vedel Nielsen,
Borgbjergvej 8, 4242 Boeslunde,
tlf. 53 54 04 52.

- Edith Madsen, kass.,
Baggade 39, 4220 Korsør,
tlf. 53 57 01 63.
**Post til foreningen: Boks 143, 4220
Korsør.**

Roskildeegnens Selskab for Genealogi og Personhistorie

Onsdag 8. september

Knud Prange, leder af Lokalhistorisk Institut ved København Universitet: Jord og slægt - især om selvejerbønder.

Mandag 27. september

Besøg på Roskilde Lokalhistoriske Arkiv, Roskilde Bibliotek, hvor Eva Tønnesen viser rundt - kl. 19.00.

Torsdag 14. oktober

Vi starter et projekt - mere på mødet!

Onsdag 17. november

Bent Jørgensen, lektor, dr. phil.: Bondebefolkningens omverdens orientering.

Torsdag 9. december

Julemøde - vi hjælpes ad. Tag dine problemer og spørgsmål med...

Onsdag 12. januar 1994

Spørgsmål og svar. Vi følger op på forrige møde.

Tid og sted

Hvor intet andet er nævnt, foregår møderne kl. 19.30 i lokale nr. 330 på Kildegården, Helligkorsvej 5.

Kontingent

Arrangementer er åbne for alle interesserede, medbring selv kaffe m.m. Kontingent - enkelt: 100 kr - par: 180 kr. Gæster betaler kr. 20 pr. møde.

Bestyrelsen

- Jens V. Olsen, fmd.,
Bandholmvej 5, Veddelev, 4000 Roskilde, tlf. 46 75 51 73.
- Stefan Andersen, kass.,
Toftevang 19, 4130 Viby Sj.,
tlf. 42 39 41 73.
- Karna Hansen, sekr.,
Klokkervej 30, 4000 Roskilde,
tlf. 42 36 10 56.
- Kit Bisgaard,
Åstofte 14, Svogerslev, 4000 Roskilde,
tlf. 46 38 35 14.
- Henning Kiilerich Frederiksen,
Søbredden 47, Svogerslev, 4000 Roskilde,
tlf. 46 38 40 80.

Slægtshistorisk forening for Sydsjælland

Tirsdag 14. september

Anders Henriksen, vicepræsident i Våbenhistorisk Selskab, typograf: Forsvarets arkiver - soldater, efterforskning i forsvarrets arkiver - "eller hvad bedstefar lavede som soldat?"

Onsdag 13. oktober

Niels Bech, dyrlæge, Tappernøje: Om Sydsjælland og den egn, hvor han gennem mange år færdedes som dyrlæge. Foredraget er ledsaget af lysbilleder.

Tirsdag 9. november

Jan Petersen, arkivbetjent, Landsarkivet for Sjælland, mv.: Arkivbetjent og slægtsforskningen.

Hvad er arkivbetjentens arbejde? Hvordan skabes det bedst mulige samarbejde mellem brugerne og arkivpersonalet? Arkivpersonalets ønsker til kunderne og kundernes ønsker til arkivpersonalet. Hvordan kan arkivet indrettes til fordel for brugerne, og hvordan kan arkivet indrettes til fordel for arkivpersonalet?

Onsdag 8. december

Ruth Gunnarsen, fhv. husholdningskon-sulent, Sorø: Jul i meget gamle dage.

Helt tilbage til middelalderen. Juleskikke - juletraditioner. Man skulle foretage et antal af ritualer for at undgå ondska-ben. Julemaden spillede også en central rolle.

Onsdag 12. januar 1994

Erik Kann: Udskiftningen og landbore-formerne.

"Ikke til at komme udenom" vil mange sikkert sige, der har forsøgt at følge en ejendoms historie tilbage i tiden. - Fore-

draget opridser kort udskiftningsre-formernes historie på landsplan, hvorefter de vigtigste kilder til belysning af enkel-te udskiftningers forløb gennemgås.

Grundkursus i slægtsforskning

Arrangeres af LOF's aftenskole i Næs-tved med start tirsdag 21. september kl. 19.30-22.00 på Næstved stadsarkiv, Amtsgården. I kurset indgår ekskursioner til Landsarkivet og til Rigsarkivet i København. Tilmelding til LOF eller fhv. stadsarkivar A. Strange Nielsen, tlf. 53 73 48 15.

Tid og sted

Alle møder, undtaget julemødet kl. 19.30-22.00 i lokale 217 på Grønnega-des Kaserne. Julemødet afholdes i Pej-sestuen.

Kontingent

Enkeltmedlemmer 90 kr. og par 150 kr.
- Ikke-medlemmer 20 kr. pr. møde.

Bestyrelsen

- Henning Ballegaard, fmd.,
Vagtelvej 35, 4700 Næstved,
tlf. 53 72 95 24.
- Ole Pilegaard Hansen, kass.,
Fyrrevej 7, Fensmark, 4700 Næstved,
tlf. 55 54 64 05.
- Karin Mørck, sekr.,
Kildebakken 14, 4700 Næstved,
tlf. 53 72 74 74.
- Knud Rahbæk Frederiksen,
Fællesejevej 14, 4700 Næstved,
tlf. 53 72 55 08.
- Keld Andersen,
Askovvej 23, Asaside, Tappernøje,
tlf. 53 76 57 36.

Slægtshistorisk Selskab for Østsjælland

Torsdag 2. september

Erik Kann, stud. mag, København:
Hvordan skriver man slægtsbog?

Mandag 4. oktober

Karen Hansen, Vindbyholt: Fortæller
om søstrene på Gl. Køgegård.

Tirsdag 2. november

Vibeke Krogsgaard, stud. mag.: Tilrette-
lægningen og problemerne ved udskift-
ning og udflytning af bøndergårdene.

Onsdag 8. december

Julefest.

Mandag 17. januar 1994

Generalforsamling.

Tid og sted

Kl. 19.30 på Amtsgymnasiet, Gymnasie-
vej, Køge. Gæstekort pr. foredrag 25
kr.

Bestyrelsen

- Dirck Jensen, fmd.,
Kaprifolievej 1, 4600 Køge,
tlf. 53 65 27 46.
- Henning Jørgensen, kass.,
Ranunkelvej 8, 4600 Køge,
tlf. 53 65 71 12.
- Ole Søndergard, sekr.,
Irisvej 9, 4600 Køge,
tlf. 53 65 28 96.
- Henning Mathiesen, red. Stamtræet,
Ringstedvej 119, Lellinge, 4600 Køge,
tlf. 53 66 00 77.
- Dorrit Hvenegaard,
Askøvej 20, 4652 Hårlev,
tlf. 53 68 73 12.

Silkeborg Slægtshistori- ske Forening

Onsdag 8. september

Etlar Kramer Johansen, Silkeborg: Kar-
toffeltyskerne. - Mødet starter kl. 19.30.

Onsdag 3. november (FU)

Anton Blaabjerg, genealog, Viborg:
Ejendomshistorie 1844-1688.
Hvordan følges en ejendom fra 1800-
tallet i skøde- og panteprotokoller, ma-
trikler og andre arkivalier tilbage til ma-
triklen 1688. - Mødet starter kl. 19.00.

Onsdag 1. december

Medlemsmøde kl. 19.00. - Vi lærer hin-
anden at kende og fortæller om, hvad vi
arbejder med; - måske har nogen af os
fælles aner, så tag jeres materialer med.

Sted

Medborgerhuset, Søvej sal D.

Kontingent

95 kr. årligt, - par 150 kr.

Bestyrelsen

- Ulla Nørskov, fmd.,
Solbakkevej 67, 8600 Silkeborg,
tlf. 86 82 07 14.
- Vivi Bøgestrand, næstfmd.,
Trymsvej 20, 8600 Silkeborg,
tlf. 86 82 32 43.
- Ester Hjarsøe, kass.,
Vesterled 2, 8600 Silkeborg,
tlf. 86 82 44 55.
- Ole Sørensen, sekr.,
Sinding Hovvej 30, 8600 Silkeborg,
tlf. 86 85 50 11.
- Carl E. Andersen,
Løvfaldsvej 20 b, 8600 Silkeborg,
tlf. 86 81 45 17.

Øvrige programmer; - fra de 9 regionale foreninger, der ikke abonnerer på SLÆGTEN, er flg. indsendt:

Slægtshistorisk Forening i Herning

- 20.9. Espen Graugaard, cand. mag.: Vestjysk studehandel siden 1788.
 18.10. Ole G. Nielsen, lærer, red.: Mad og drikke, husgeråd og hygiejne.
 15.11. Medlemsaften. Film om skolegang i 1700-tallet.
 13.12. Ejgil Overby, arkivar: Slægtsgårdsarkivet på Gl. Estrup.
 17.1. Gerda Bonderup, lektor: Koleraen i det 19. århundrede.

Møder: Kl. 19.30 på Aktivcentret, Brorsensvej 12, Herning. - Formand: Ingelise Løvenholt Nielsen, Granly 1, 7451 Sunds, tlf. 89 33 53 62/97 14 16 32. - Kontingent: 100 kr.

Koldinghus Forening af Slægtsforskere

- 7.9. Elo Harfot: Spændende slægtsbog med lokalhistorie.

- 5.10. Medlemsaften.
 2.11. Matensen Larsen: Placeringen i søskendeflokken.
 4.1. Hans Fiil: Matrikler og gårdhistorie (Sådan forsker jeg).
 Møder: Kl. 19.30 i Kirkesalen i Sct. Jørgens Gaard. - Formand: Irene Lindbæk, Chr. Winthersvej 17, 6000 Kolding, tlf. 75 52 52 10.

Slægtshistorisk forening for Storkøbenhavn

- 13.9. Helen Cliff: Jordemødre og deres historiske udvikling.
 25.9. Slægtsforskerdag: Retsbetjentarkiver.
 11.10. Louise Skak Nielsen: Tivoli.
 8.11. A.M. Møller: Posten fra Chr. IV til i dag.
 13.12. Charlotte S.H. Jensen: Hekse.
 10.1. Jørgen Lund: National-leksikonet Encyclopedien.
 Møder: Kl. 19.30 i Mormon-kirkens foredragssal, Priorvej 12, Frederiksberg. - Formand: Jørgen Aasberg: MacDonald Alle 15, 2750 Ballerup, tlf. 44 97 01 71.

Haderslev

Slægtsforsknings Forening

indbyder til **Slægtsforskertræf**
 16. april 1994 på **Haderslev Handelsekskole**, Krogskobbel 2.

Program

- Kl. 09.00 Ankomst og indskrivning
 Kl. 10.00 Velkomst i auditoriet
 Kl. 10.15 Foredrag ved landsarkivar Hans H. Wosøe.
 Kl. ca. 10.50 Forskerkontakt, udveksling af aneoplysninger.

- Kl. 16.30 Afslutning i auditoriet
 Kl. 17.00 Træffet slutter

Foreløbig tilmelding sendes senest 15. august til Lizzie Knoop, Braine-parken 31.1, 6100 Haderslev. Derefter vil de foreløbigt tilmeldte modtage blanket til forskningsoversigt samt endelig tilmeldingsformular. - Deltagergebyr: 125 kr.
 Endelig/bindende tilmelding senest 1. november 1993. Forskningsoversigt i udfyldt stand indsendes senest 15. november 1993. Trækataloget tilsendes deltagerne ca. 15. marts 1994.

Under træffet er handelsskolens cafeteria åbent.

Brug Erhvervsarkivet!

Af Tove Glud Rasmussen, formand for Slægtshistorisk Forening, Århus.

Erhvervsarkivet i Århus var efter den gamle arkivlov en helt selvstændig institution, men er efter den nye lov indplaceret på linie med landsarkiverne. Lad det være anledningen til at gøre opmærksom på, at Erhvervsarkivet også kan bruges af slægtsforskere.

Erhvervsarkivet rummer ikke mindre end 50.000 hyldemeter arkivalier. Det er naturligvis helt umuligt i denne lille artikel at fortælle om mere end en brøkdel af, hvad der er, men jeg vil nævne de arkivtyper, der efter min opfattelse er mest nærliggende at bruge, hvis man vil have yderligere oplysninger om sine forfædre.

Århus kommunes arkiv og nogle godsarkiver

Det er nok ikke særlig kendt, at Erhvervsarkivet er stadsarkiv for Århus. Her findes arkivalierne for både det gamle Århus og de kommuner, der ved kommunesammenlægningen kom ind under Århus. Skal man derfor se fattigprotokoller fra dette område, er det Erhvervsarkivet, man skal henvende sig til.

Folketællinger er en meget benyttet kildegruppe for slægtsforskere. I slutningen af 1800-tallet, da Århus voksede voldsomt, begyndte man at lave kommunale folketællinger i 1885 og hvert år fra 1892. Foruden de gængse oplysninger findes der også oplysninger om, hvor børnene gik i skole, hufaderens arbejdsplads, husleje m.v. Desværre er skemaerne ikke helt ens fra år til år.

Vil man parre disse oplysninger sammen med ejendomsoplysninger, er det meget let. Kreditforeningsarkivalierne er opdelt i gadeorden, så man kan få et godt indtryk af, hvordan ens bedste- eller oldeforældre boede og samfundsmæssigt var placeret.

Erhvervsarkivet har desuden nogle godsarkiver - nemlig Marselisborg, Moesgård, Vilhelmsborg, Østergård hovedgård og Tulstrup.

Landhusholdningsselskabets arkiv

Landhusholdningsselskabet går tilbage til 1769 og hele dets arkiv befinder sig på Erhvervsarkivet. Der findes en registrant, der omfatter alle sager for perioden 1769 til 1834 (se nedenfor), og herudover har Erhvervsarkivet et personopdelt seddelregister, der går op til 1852. Endelig findes der et seddelregister over alle præmietagere, der går langt op i dette århundrede.

Finder man nogle forfædre heri, er materialet meget spændende, hvis man ønsker supplerende oplysninger om disse forfædre.

Brandforsikringer

Brandforsikringerne gik fra statsligt regi til privat regi i 1872. Derfor kan man fra det tidspunkt finde hovedkontorenes arkiv for de to store brandforsikringselskaber (Købstædernes almindelige Brandforsikring og Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger) i Erhvervsarkivet. Materialet omfatter hovedkontorets brandforsikringsjournaler med en oversigt over alle forsikrede ejendomme i forsikringsorden opdelt sognevis.

Har man f.eks. en forfader boende i en stationsby, kan man se, hvor mange bygninger, der var med oplysning om forsikringssum og det kvartal, forsikringen er tegnet eller ændret, og herudover er der oplysning om afstand til naboer og disses forsikringsnummer, så man kan få indtryk af ens forfaders ejendom i forhold til naboerne. Er man endvidere så "heldig", at ejendommen er brændt, får man datoen herfor med mulighed for at gå til aviserne og til herredsfogdens arkiv for supplerende oplysninger.

Kreditforeninger

De første almindelige kreditforeninger (Kreditforeningen af Landejendomsbesiddere i Nørrejylland og Kreditforeningen af Landejendomsbesiddere i de danske Østifter) startede i 1851. Mens arkivet for Østifterne er stort og omfatter alle ejendomsstyper, omfatter "Jydsk Land" alene gårde over en vis størrelse. Det er noget sporadisk, hvad der findes af sager fra sidste århundrede fra "Jydsk Land", men sagerne er opdelt sognevis, så det er nemt at undersøge, om der findes oplysninger om de forfædre, der var gårdmænd. Senere fik også andre ejendomsbesiddere i Jylland og i Sønderjylland mulighed for at få kreditforeningslån. Det er meget forskelligt, hvad der findes af arkivalier fra de forskellige kreditforeninger, men det skal nævnes, at arkivalierne fra Ny Jydsk Kjøbstads-Creditforening er opsortet gadevis.

Konkurs- og dødsbosager

Der er indgået en aftale mellem landsarkiverne og Erhvervsarkivet om, at erhvervsdrivendes regnskabsmateriale i forbindelse med konkurs- og dødsboer overgår til Erhvervsarkivet. Er man så "heldig", at ens forfader er gået kon-

kurs, er der et righoldigt materiale i sådan en sag. Således skulle der gives en beskrivelse af årsagen til konkursen, og en sådan er virkelig interessant. Er en erhvervsdrivende i en forfaders nærhed gået konkurs, kan man også have fornøjelse af at undersøge en sådan konkurs-sag. Man kan se, om ens forfader har lidt tab, og der er mulighed for at se (og få kopi af) forfaderens regningsblanket - det har jeg selv været heldig at få. Konkurs- og dødsbosagerne er topografisk opdelt.

Dette er kun et lille udpluk af, hvad man kan få ud af et besøg på Erhvervsarkivet, hvis arkivalier især omfatter store organisationer, handelshuse og pengeinstitutter. Så kommer I til Århus, bør I besøge Erhvervsarkivet, der ligger Vestre Alle 12, kun ca. 5 minutters gang fra banegården (forbi rådhuset og til venstre ned ad bakken, Erhvervsarkivet er da sidste bygning til højre før åen). Da nogle arkivalier er placeret i fjernarkiv, og nogle kræver brugstilladelse, er det nok klogt for tilrejsende at kontakte Erhvervsarkivet telefonisk før et besøg.

Trykte registraturer og litteratur om Erhvervsarkivet

Erhvervsarkivets arkivoversigter, bd. 1, 1991.

Landhusholdningsselskabets arkiv; registratur og journalregister:

I 1769-1807, 1-2 (ved Ole Degn), 1971.

II 1808-1834 (ved Fritz Tandrup), 1974. Personalhistoriske Studier, Personalhistorisk Tidsskrift 1979.

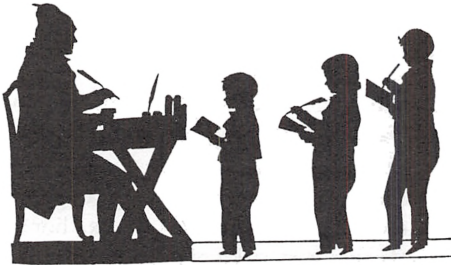
Chr. R. Jansen: "Nyt centralt kildemateriale: Realkreditinstitutionernes vurderingsrapporter", Erhvervshistorisk årbog 23, 1972 s. 160-66.

Henrik Fode: "Stationsbyen og de store arkiver i Erhvervsarkivet", Erhvervshistorisk årbog 30, 1980 s. 148-182.

Erik Korr Johansen: "Arkivalier fra erhvervslivets organisationer og virksomheder...", Erhvervshistorisk årbog 36, 1986 s. 254-268.

Skolearkivalier - hvor finder vi vore forfædre?

Af Birgit Øskov

Silhuetklip 1818 med skrivemester og degn Peder Rugaard i Græse i Nordsjælland.

Hvordan var vore forfædres skoletid? Hvordan var deres lærere? Hvordan så bygningen ud, som de tilbragte mange skoletimer i? Hvilke karakterer mon de har fået? - Ja, dette er blot nogle af de mange spørgsmål, som slægtsforskere stiller sig, når man er kommet et stykke på vej i forskningen. En større eller mindre anerække er kortlagt, og så kommer man til et tidspunkt, hvor personerne skal blive til andet end blot navne, datoer og steder. Mulighederne er utallige, når det drejer sig om at "lære dem at kende" - og skolearkivalierne er måske en forsømt gruppe, hvor mange ellers ikke opdagede "sider" kan hentes.

Et første indblik i skoletidens resultater får vi, når vi finder "konfirmationen" i kirkebogen. Konfirmationen blev indført i Danmark i 1736, og fra i hvert fald 1814 kan vi finde disse indført i kirke-

bøgerne med angivelse af "Dom angaaende Kundskaber og Opførsel". Man kunne blive konfirmeret, når man var fyldt 14 år - hvis man var "klog nok lidt før", måtte man ansøge biskoppen om tilladelse til at blive konfirmeret, før det fyldte 14. år. Opadtil var der derimod ingen grænse, så nogen har ventet nogle år med "at blive kloge nok". Vær derfor opmærksom på anernes konfirmationsalder, deres nummer i rækkefølgen af konfirmander og noter selvfølgelig hele indførslen ned. Derved får man et første indblik i nogle "skole-arkivalier", hvis alt andet glipper.

"Karaktererne" angives med ord eller blot forkortelsesbogstaver, og op igennem tiden har man benyttet sig af forskellige skalaer ved karaktergivningen.

Den ældste danske **karakterskala** bringes herunder:

Skrides:	Talværdi:	Står for:
ug	8	udmærket godt
ug-	7,66	
mg +	7,33	
mg	7	meget godt
mg-	6,33	
g-	5,66	
g	5	godt
g-	3,66	
tg +	2,33	
tg	1	temmelig godt
tg-	-1,66	
mdl +	-4,33	
mdl	-7	mådeligt
mdl-	-12,33	
slet +	-17,66	
slet	-23	helt elendigt

Det var en meget findelt skala, som kun være vanskelig at arbejde med, så efter et længere forarbejde tog man den næste skala i brug omkring århundredskiftet. Det var den Ørsted'ske **karakterskala**, som ses herunder:

ug	15
ug- (ug?)	14 2/3
mg +	14 1/3
mg	14
mg- (mg?)	13 1/3
g +	12 2/3
g	12
g- (g?)	10 2/3
tg +	9 1/3
tg	8
tg- (tg?)	5 1/3
mdl. +	2 2/3
mdl.	0
slet	- 16

I 1958 blev 13-skalaen indført - en skala, der stadig danner baggrund for dansk karaktergivning i forbindelse med uddannelse.

I fortidens (og vel sagtens også i nutidens) skoler skulle lærerne føre "Navnebog", "Examens-protokol", "Dagbog" og "Embedsbog". Navnebogen giver fine oplysninger om eleverne, deres data og sundhedstilstand (og her kan man også se, hvilke klassekammerater "man" havde), i eksamensprotokollen, hvilke karakterer, der sikrede oprykning til næste klasse eller evt. udskrivning af skolen, i dagbogen noterede læreren alt vedr. dagligdagen på skolen: "*I Skoven paa grund af Sol*" - "*fraværende; Mulkttering!*" eller "*Oversvømmelse*", og i embedsbogen får vi alt at vide om forholdene på skolen, bygningernes tilstand, skoleplanerne og sidst, men ikke mindst lærernes personalia.

I bogen "Uddannelseshistorie 1990" findes en artikel af Poul Dam om disse

"Skolelærernes embedsbøger - en kilde til lokal skolehistorie".

I hvor høj grad disse arkivalier er bevaret og tilgængelige i dag, har jeg intet overblik over, men det er mit indtryk, at der ligger langt mere bevaret end først antaget. Spørg på lokalarkivet, om skolen stadig findes, og gør den det, ja, så har man ganske givet protokollerne i skolens pengeskab. Hvis skolen er nedlagt, er mange skolearkivalier afleveret til nærliggende lokalarkiv og kan derfor benyttes der. I andre tilfælde er arkivalierne afleverede til nærmeste landsarkiv, og på Landsarkivet i Viborg findes en hel del materiale i samlingen "Landkommuner". Af guiden LANDSARKIVET FOR NØRREJYLLAND OG HJÆLPEMIDLERNE, bd. 1, 1980, kan man på side 253-272 få indtryk af, hvad der findes.

Yderligere kunne man godt forestille sig, at mange oplysninger, skolebilleder, evt. lærererindringer mv., ligger bevaret på vore mange lokalarkiver. Skolen og kirken var jo de faste institutioner i ethvert sogn, og om disse to er lokalarkiverne ofte centreret.

På landsarkivet for Sjælland og på Rigsarkivet kan man orientere sig i registraturer over disse arkivers skolearkivalier. En sådan er under udarbejdelse i Viborg, men endnu ikke færdiggjort.

Litteratur eller yderligere oplysninger, således at man kan "se" skolen for sig - ja, prøv i første omgang at rette henvendelse til den lokale bibliotekar. I forbindelse med jubilæum, nedlæggelse eller anden "lejlighed" har mange skoler fået deres historie beskrevet. Måske ved det lokale arkiv også noget om evt. tids-

skrift- eller årbogsartikler, hvor interesserede har prøvet kræfter med at skildre "skolens" historie. Måske er en ane omtalt i en sådan artikel, eller også kan man bruge artiklen til at kaste lys over fortidens skolegang der.

De sognekort, som Trøst-Hansen i begyndelsen af 1920'erne lod udarbejde til et aldrig færdigt større værk, giver også fine oplysninger til slægtsforskere om skolegangen. Dels kan man se billeder af fortidens skoler, men derudover indeholder kortene også personalhistoriske oplysninger om lærerne og bringer billeder af dem. Så hvad enten anen var elev eller lærer i det pågældende sogn, kan kortene bruges - både til at illustrere historien med, men også til at give oplysninger om den. I bogen "Uddannelseshistorie 1990" findes en større artikel om disse kort, og originalsamlingen opbevares på Danmarks Pædagogiske Bibliotek i København.

Skolearkivalier kan dernæst tænkes i en meget bred sammenhæng. Mange forfædre har haft ophold på højskole, husholdningsskole eller søfarts- og håndværkerskole, mens andre måtte turen om af et seminarium for at fuldføre uddannelsen. Derved kom de i berøring med endnu flere "skole-arkivalier", og disse kan også kontaktes for at hente "stof til livet omkring vore forfædre".

Her skal man også være opmærksom på, at der kan være lavet årsskrifter, jubilæumsskrifter el. lign. fra de pågældende skoler, så derfor spørg på biblioteket, om det skulle være tilfældet. De store pap-stykker med ovale portrætbilleder af et højskolehold symmetrisk anbragt med et billede af højskolen i midten ken-

der vi vist alle sammen. Prøv at kontakte højskolen - det kunne sagtens tænkes, at en kopi af et sådant billede kunne tilvebringes.

Arkivalier fra vore seminarier kan også i stor udstrækning benyttes på vore landsarkiver. Der findes på Landsarkivet i Viborg en registratur, således at man kan se, hvilket materiale, der er tilgængeligt.

Endelig rummer vore museer og arkiver en lang række ting og genstande, som vel også kunne få overskriften "skolearkivalier" på sig. Tænk på skolepulten, blækhuset, griflen og spanskrøret. Alt sammen noget, som vi også skal have i tankerne, når vi ønsker at forestille os vore forfædres skoletid. "Selskabet for Dansk Skolehistorie" indsamler og bevarer disse ting og arbejder på at få oprettet et egentligt skolemuseum, hvor tingene skal udstilles.

Herunder en brøkdelen af den litteratur, der bør kikkedes i for at afdække forskellige sider af anernes skoletid:

De'jgåang og nu: Skoleliv i Bjergby og Mygdal sogne. 1990.

P. M. Rørsig: Degne og skoleholdere i Vendsyssel indtil 1814. 1938.

Hans Kruse: Lærertilv og skoletanker. 1989.

Lis Petersen: Stiftelsestøser - kongebørn. 1987.

Den danske folkehøjskole. 100 års jubilæet. 1939.

Aarsskrift for Uldum Højskoles Elevforening. 1916

Årbog for Dansk Skolehistorie (til 1983, derpå): Uddannelseshistorie - fra Selskabet for Dansk Skolehistorie (årbog).

Slægtsforskeren - biblioteket - EDB!

Af Else Berthelsen, Jyllensgade 25 A, Ulsted pr. 9370 Hals, tlf. 98 25 40 49.

De fleste af landets biblioteker er enten i fuld sving med et indføre edb og registrere alle deres bøger "on-line" - eller også har de netop overstået denne proces. Det betyder for mange lånere den barske sandhed, at kort-kartoteket, som vi har kendt det gennem generationer, er på vej ud. Ja, mange steder er det allerede sket.

Mange lånere, heriblandt også slægtsforskere, begræder dette. Jeg skal ikke her komme nærmere ind på den diskussion - blot konstatere, at det er et faktum.

Andre er til gengæld forventningsfulde overfor alle de nye muligheder, der nu og i fremtiden måtte åbenbare sig ved besøg på biblioteket. Vil slægtsforskere ikke nu blot ved at trykke på nogle knapper få serveret alverdens oplysninger, som hidtil nærmest var lukket land?

Som ansat ved et af landets store centralbiblioteker - Det nordjyske Landsbibliotek i Aalborg - og tillige slægtsforsker skal jeg i det følgende kort forsøge at besvare ovennævnte spørgsmål og prøve at ridsse nogle facts op.

Det system, jeg her vil omtale, er udviklet af DDE (Dansk Data-elektronik) i samarbejde med Kommunedata og hedder SUPERMAX. Der findes andre systemer på landets biblioteker, som jeg her skal afholde mig fra at omtale.

Men først et historisk rids. Tilbage i 1976 begyndte man i København at registrere alt på edb, hvad der udkom i bog-

form samt første nummer eller årgang af tidsskrifter og lignende samt ophør af samme - kort sagt: det, vi hidtil havde kendt som Dansk Bogfortegnelse i bogform. På et eller andet tidspunkt gik man så i gang med at inddatere bagud. Dette arbejde finder stadig sted ud fra bogsamlingerne på de danske folkebiblioteker. Det skal dog i parentes bemærkes, at denne retro-inddatering (inddatering bagud) er mangelfuld; der findes stadig ældre litteratur, som af forskellige årsager ikke har kunnet indtastes. Derfor opbevarer man vedblivende de gamle årgange af Dansk Bogfortegnelse til verifikation.

Denne base, som påbegyndtes i 1976, er en landsdækkende fælles base indeholdende hovedparten af danske folkebibliotekers fælles bogmasse. Denne base har fået navnet BASIS og bestyres af DBC (tidligere Bibliotekscentralen). BASIS er i dag det vigtigste redskab, bibliotekaren har, ved bestilling af litteratur fra andre biblioteker.

BASIS er således grundstammen, men under normale omstændigheder er der ikke publikumsadgang til at bruge BASIS. Derfor skal man henvende sig hos bibliotekaren, hvis man har ønsker i den retning. Og det vil stort set sige litteratur med tilknytning til lokalområder andre steder i landet. Vil man f.eks. gerne se, hvad der findes af slægtsbøger med tilknytning til andre egne af landet end lige ens eget biblioteks lokalområde, vil det være oplagt at få lavet en søgning på dette og evt. bestille hjem - det er stadig gratis (fastsat i biblioteksloven).

Sagen er nemlig den, at publikum kun har adgang til at søge i bibliotekets egen

bestand - nøjagtig som i kartoteket i forudums tider.

Søgesystemet, som publikum har adgang til, skulle i følge sagens natur være et simpelt og logisk system, som kan bruges af alle uanset alder og uddannelse osv. Derfor vil det af nogle let kunne opfattes som irriterende stift og uden de store kombinationsmuligheder, mens andre klarer sig fint med det. Systemet er det, man kalder menustyret - altså systemet styrer for dig - derfor er mulighederne for kombinationer begrænsede. Her skal siges, at personalet bruger et andet søgesystem ved søgning i samme beholdning, og det er det, man kalder kommandostyret. Her vælger man selv ved hjælp af kommando-ord hele vejen igennem og har således mange muligheder for kombinationer. Derfor kan bibliotekaren i en del tilfælde finde frem til det ønskede på sin terminal, hvis det mislykkes i første omgang.

Systemet fungerer udmærket, når man ved, hvad man leder efter. Hvis det er en forfatter-/titelsøgning, er der ikke de store problemer, blot man er omhyggelig med at stave korrekt og sørger for at undgå forkortelser (eks. ved fornavne: Johs.). Der er naturligvis også gode muligheder for emnesøgning, f.eks. stednavne og slægtsnavne. Hvad findes der om Dronninglund, Vejgaard, Hasseri? Eller hvad findes der af trykte folketællinger i biblioteket? Tingbøger? osv. - der er mange muligheder!

Men har man tænkt sig at "græsse" og altså ikke rigtig ved, hvad man søger, kan det være lidt mere tvivlsomt, hvad der kommer ud af det. Sagen er, at litteratur af interesse for slægtsforskeren kan

være placeret rundt om i det meste af dk-systemet. Så hvis man vil søge bredt ud fra spørgsmålet: "Hvad er der kommet af nyt af interesse for slægtsforskere?", ja, så får man let problemer. Man vil aldrig kunne være sikker på at få alt det væsentlige med. Mange gange er beskrivelsen og noterne, der er lagt ind i systemet ikke detaljerede nok til at være tilfredsstillende for slægtsforskeren. Derfor: bed personalet om hjælp og vejledning. Det er det, de er der for!

Vi står i disse år midt i vadestedet og en rivende udvikling er sat i gang. Der er ingen tvivl om, at man en skønne dag vil kunne gå direkte ind på biblioteket og slå en tip-oldemor op på edb-skærmen. Alt kan lade sig gøre - så godt som..! Men det er et spørgsmål om ressourcer og bevillinger i de fleste tilfælde.

Bibliotekerne - nogle nyttige adresser

Det danske biblioteksvæsen er opbygget som et finmasket net med udgangspunkt i de enkelte kommuner. Ifølge biblioteksloven er det en kommunal opgave at stille bøger og andet egnet materiale til borgernes rådighed. - Det vil sige, at der findes biblioteker i alle kommuner, også i de små landkommuner. I byerne er der et hovedbibliotek og ofte et antal filialer. Denne opbygning indebærer, at filialen skaffer bøger hjem fra hovedbiblioteket, som filialen ikke selv har købt.

Som overbygning over de kommunale biblioteker findes centralbibliotekerne, hvis virkeområde er amtet. I praksis er et af de store kommunale hovedbiblioteker tillagt ekstrafunktionen at være centralbibliotek. - Langt hen ad vejen kan

centralbiblioteket forsyne amtets biblioteker med den litteratur, de mangler - men slår dette ikke til, går bestillingerne videre til Statsbiblioteket i Århus eller Det kgl. Bibliotek i København - eller diverse specialbiblioteker.

Nedenfor bringes en fortegnelse over landets centralbiblioteker:

- 1 Bornholms Centralbibliotek, Pingels Allé 1, 3700 Rønne.
- 2 Helsingør Centralbibliotek (Frederiksborg Amt), Marienlyst Allé 4, Postboks 46, 3000 Helsingør.
- 3 Odense Centralbibliotek, Ørbækvej 95, 5220 Odense SØ.
- 4 Gentofte Kommunebibliotek (Centralbibliotek for hovedstadsområdet), Ahlmanns Allé 6, 2900 Hellerup.
- 5 Det nordjyske Landsbibliotek, Nytorv 26, Postboks 839, 9100 Aalborg.
- 6 Esbjerg Centralbibliotek, Nørregade 19, Postboks 69, 6701 Esbjerg.
- 7 Herning Centralbibliotek, Brændegårdsvej 2, 7400 Herning.
- 8 Roskilde Centralbibliotek, Dronning Margrethes Vej 14, Postboks 229, 4000 Roskilde.
- 9 Nykøbing Falster Centralbibliotek, Rosenvænget 17, Postboks 171, 4800 Nykøbing F.
- 10 Det sønderjyske Landsbibliotek, Haderslevvej 3, Postboks 1037, 6200 Åbenrå.
- 11 Biblioteket for Vejle By og Amt, Vestre Engvej 53, 7100 Vejle.
- 12 Slagelse Centralbibliotek, Stenstuegade 3, 4200 Slagelse.
- 13 Viborg Centralbibliotek, Vesterbrogade 15, Postboks 514, 8800 Viborg.
- 14 Århus Kommunes Biblioteker, Mølleparken, 8000 Århus C.

Afskrevne kilder, ny oversigt af DIS-Danmark

Mon ikke vi alle på et eller andet tidspunkt i vores slægtsforskning er stødt på en afskrift eller et register til en kilde, som man desværre ikke kendte til, da man arbejdede med den pågældende kilde og derved kunne have sparet et større søgearbejde? Da de fleste afskrifter/registre ofte kun er kendt i et begrænset lokalområde eller kun af nogle få personer, bliver disse nyttige arbejder sjældent brugt efter fortjeneste. En oversigt over, hvad der eksisterer af afskrifter/registre, og hvor de er tilgængelige, kunne være ønskværdig.

I foreningen DIS-Danmark (Databasehandling i Slægtsforskning) begyndte vi

for et par år siden at indsamle oplysninger til en sådan oversigt, bl.a. ved en efterlysning til de lokalhistoriske arkiver. På nuværende tidspunkt er der indsamlet oplysninger om ca. 2200 afskrifter (maj 1993); de er dog ikke alle forskellige, idet der er eksempler på, at flere personer/arkiver har givet oplysninger om det samme arbejde. Der er samtidig også eksempler på, at flere personer uafhængigt af hinanden har lavet samme afskrift/register, og det er jo lidt ærgerligt; her kunne en oversigt måske have forhindret sådanne dobbeltarbejder.

Ikke særligt overraskende omhandler de fleste afskrifter/registre i oversigten folketællinger (ca. 1600) og kirkebøger (ca. 300), mens resten bl.a. omfatter skifte- og fæsteprotokoller, matrikler

samt tingbøger. De fleste afskrifter/registre, som er registreret i oversigten, er håndskrevne eller skrevet på skrivemaskine, og kun omkring 500 er EDB-indtastede; formentlig findes disse også i en papirudgave. Det ser ud til, at computerens fremkomst har øget interessen for at lave afskrifter og registre til vore slægtshistoriske kilder, og selv om det endnu er sporadisk, hvad der findes, så vil der måske ikke gå så mange år før større kildeenheder og geografiske områder er forsynet med f.eks. registre.

Efter endt korrekturlæsning vil oversigten blive udskrevet på papir og trykt (omkring 1. august 1993), så det bliver muligt at se, hvad der på nuværende tidspunkt kendes af arbejder, og hvor de er tilgængelige. Kildeoversigten vil blive tilgængelig på flere af vore arkiver i papirudgave, men et mindre antal vil også kunne købes af interesserede.

Prisen ligger ikke fast endnu, da vi som nævnt endnu ikke kender omfanget af papirudgaven, men det bliver ikke nogen høj pris. Til den tid vil den naturligvis også kunne fås på diskette med et læsesøgeprogram. Indsamlingen af oplysninger fortsætter også efter "udgivelsen" på papir, og nye udgaver vil forholdsvis let kunne laves til diskette, hvorimod den trykte oversigt på grund af omkostningerne naturligvis ikke vil kunne laves, før der er en passende mængde "nye" oplysninger.

Elsebeth Paikin
Kildevænget 37
2100 København Ø
Tlf. 39 27 24 33

Svend-Erik Christiansen
Hvedbjergvej 24
8220 Brabrand
Tlf. 86 25 22 52.

Folketællingen 1801:

København

- Nyt hjælpemiddel på Københavns Stadsarkiv og Landsarkivet for Sjælland mv.

Folketællingen 1801 for staden København er nu afskrevet, alfabetisk ordnet og udgivet i 4 bind, således at man let kan slå op og finde den person eller familie, som man leder efter. Originaltællingen 1801 for Kbh., der omfatter ca. 101.000 personer fordelt på 16 kvarterer incl. hof- og militæretaterne, fylder 20 tykke foliobind. Hvis man ikke på forhånd ved, hvor den eftersøgte person eller familie bor ved tællingen 1. februar 1801, ja så er man faktisk tvunget til at

gennemlæse op til 20 tykke bind af originaltællingen. Men dette er "historie" nu. Det nye hjælpemiddel er ordnet alfabetisk og fungerer næsten som en "telefonbog". Det indeholder næsten alle de oplysninger, som originaltællingen giver. Ud over bopælen - angivet ved kvarter og matrikelnummer - hver persons navn, alder, ægteskabelige stilling, erhverv og evt. ægtefælle, børn og øvrige husstand følger umiddelbart efter. Er man i tvivl om dette eller hint, ja så tager det nu ikke fem minutter at konsultere det relevante bind af originaltællingen.

Selve det nye hjælpemiddel - ordet "register" er alt for beskedent - er fordelt på 4 telefonbogstykke bind, og det er en stor og betydningsfuld landvinding for

den genealogiske og personalhistoriske forskning, at det nu er opstillet på Københavns Stadsarkiv og Landsarkivet for Sjælland.

Kæmpearbejdet med at afskrive 1801-tællingen for København er udført af een mand, nemlig slægtsforskeren og edbmanden Arne Julin, Skibby, der er kendt bl.a. som bestyrelsesmedlem i foreningen DIS, Data I Slægtsforskning. Julin har da også med stor tålmod netop indtastet hele hovedstadens befolkning på edb. Københavns Stadsarkiv har løbende lånt ham fotokopier af originaltællingen, mens Landsarkivet for Sjælland har efterbehandlet de indtastede data og "kørt dem ud" i bogform.

Arne Julins uegennyttige og fantastisk imponerende indsats vil lette forskningen fremover, og alle slægts- og lokalhistorisk interesserede står i stor gæld til ham for leveringen af dette betydningsfulde hjælpemiddel. JAMs redaktion har kvitteret i form af en boggave som en symbolsk tak for den store indsats.

Af en eller anden grund står den nye folketælling 1801-København alene til disposition for publikum på Kbh. Stadsarkiv og Landsarkivet for Sjælland. Man fristes til at spørge: Har Rigsarkivet sovet i timen? Arne Julins betydningsfulde hjælpemiddel burde også være at finde på Rigsarkivets kopsisal!

Henning Jensen

Ovenstående er med tilladelse hentet i JAM, Jeg Arbejder Med, Dansk Slægtsforskerfortegnelse, hæfte 14, udgivet af Dansk Historisk Håndbogsforlag i maj 1993.

Henning Jensens sidste bemærkning vedr. Rigsarkivet får mig til at tænke på, om der ikke kunne skabes muligheder for, at de statslige arkiver kunne ud-

veksle kopier af arkivalier i noget større omfang, end tilfældet er nu? - Når landsarkiverne laver mikrokort af kirkebøger og andre meget brugte arkivalier, skal der ikke mange ekstra ressourcer til, for at de øvrige statslige arkiver hver kunne få et eksemplar. - En sådan udveksling kunne rette op på det betænkelige i, at landsarkiverne nu samler både præstens hoved- og degnens kontraministerialbøger under samme tag!

AB

Slægtsforskning på Færøerne

Af Birgit Øskov

Langt de fleste færingar har rødder tilbage til Norge, Danmark, Tyskland og mange andre lande, og interessen for at dyrke slægtsforskning på ø-gruppen i Atlanterhavet er derfor meget stor. På Suðeroi startede Jonny Dimon aftensko-leundervisning i emnet for 9 år siden, og siden har mange fået råd og vejledning fra hende ang. kortlægning af deres rødder. Flere af de andre øer har også deres hold og ledere, så for ca. 2 år siden tog man initiativ til at starte en slægtshistorisk forening for alle øerne. 150 mødte op til mødet i Tórshavn, hvor mange gode tanker, planer og ideer blev luftet, men desværre har en egentlig bestyrelse/forening endnu ikke ladet høre fra sig. Man er derfor meget velkommen til at kontakte Jonny Dimon i Tvøroyri, hvis man har brug for "rod på Færøerne". I forbindelse med sin undervisning råder hun og hendes kursister over mange materialer, som andre også kan drage nytte af.

Nyt fra landsarkiverne - Viborg

Landsarkivet meddeler:

I SLÆGTEN nr. 5, januar 1992, var der en artikel om mikrokortfremstillingen af kirkebøger på Landsarkivet for Nørrejylland. Der er i de forløbne 1 1/2 år arbejdet ihærdigt på såvel at færdiggøre optagelsen af kirkebøgerne 1814-1891 som at fotografere alle de ældre bøger før 1814. Og - som mange også allerede vil vide - er det lykkedes, sådan at det nu er muligt at købe kopi af samtlige kirkebøger frem til 1891.

Mikrokortkataloget for perioden 1814-91 er færdigt, og et tilsvarende for de ældste bøgernes vedkommende er også sat i værk. Hvad det sidste angår, kan første del allerede købes, og sidste del med sogneregister forventes færdigt i løbet af sommeren.

Herefter er det planen, at **kirkebøgerne for Fyn** skal optages på landsarkivet i Viborg. Disse kort vil det også blive muligt at erhverve, men endnu er det ikke fastlagt, hvornår det kan ske.

Også de **nørrejske godsskifteprotokoller** vil komme på mikrokort. Landsarkivet er startet, - her vil samme mønster som ved kirkebøgerne blive fulgt, nem-

lig med start i Vendsyssel og afsluttende med Ribe amt.

Priserne for mikrokort og for kataloger er fortsat de samme som tidligere, dvs. 13 kr. pr. kort og 50 kr. pr. katalog.

Det er landsarkivets opfattelse, at brugerne er glade for at kunne få kirkebøgerne hjem i stuen eller til det lokalhistoriske arkiv, idet det for mange betyder en stor gevinst, tidsmæssigt og økonomisk.

I øvrigt er der igen et antal læseapparater af mærket Northwest (NMI 375) til salg. Prisen er 1.250 kr. incl. moms, hvilket er en meget favorabel pris for et nyt apparat af den type.

Men vi skal heller ikke lægge skjul på, at nogle har svært ved at vænne sig til at bruge læseapparaterne. Disse mennesker kan vi måske også i nogen grad hjælpe, idet der er mulighed for at købe **fotokopier af kirkebøgerne før 1814**. - Men kun i begrænset omfang.

Det skal forstås på den måde, at der findes et - og kun det ene - eksemplar af hver kirkebog i fotokopi, og derfor gælder princippet, "at den, der kommer først til mølle, får". - Kopierne koster 1 kr. pr. stk.

Landsarkivet for Nørrejylland
Ll. Sct. Hansgade 5, 8800 Viborg
Tlf. 86 62 17 88

Arkivar flytter! - I sommeren 1993 forlader arkivar, dr.phil. Birgit Løgstrup landsarkivet i Viborg for pr. 1. august at tiltræde en stilling ved Rigsarkivet i Kbh. som chef for den brugervendte formidling og forskning. - På læsesalen i Viborg vil hun blive savnet, ikke mindst for den store hjælpsomhed, men også for den charmerende måde at tackle for megen snakken i salen på.

AB.

København

Filmfortegnelse, mikrokortkatalog

Landsarkivet for Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm har som bekendt også fremstillet mikrokort af kirkebøgerne fra disses begyndelse og indtil til 1891; til forskel fra forholdene på landsarkivet i Viborg har man på landsarkivet i København for årene 1814-91 for sognene uden for hovedstaden København valgt at mikrofilme præstens hovedministerial- og ikke degnens kontraministerialbog.

Som nøgle til disse kopieringer har landsarkivet her i foråret 1993 udsendt en 273 sider stor publikation: *Filmfortegnelse 4. Kirkebøger indtil 1891*. Den velvoksne bog kan købes for kun 50 kr.

Fortegnelsen er primært et salgskatalog, men er i høj grad også anvendelig til forberedelse af arkivbesøg på landsarkivet på Jagtvejen. - Man kan orientere sig om, hvornår de forskellige sognes kirkebøger begynder (dog kan indførslerne for mindre annekssogne i landdistrikterne skjule sig i hovedsognets kirkebog, uden at dette forhold kan ses af fortegnelsen), og man kan hjemmefra nedskrive numrene på kirkebøgerne; værdifuldt er det tillige, at det af fortegnelsen frem går, om de pågældende kirkebøger står xerox-kopierede på kopsalen, om man må benytte rullefilm eller om der findes mikrokort for de pågældende års vedkommende. - Bag i bogen findes en alfabetisk ordnet fortegnelse over sognenes numre og forskellige kort, - bl.a. 6 kort, der viser sognegrænserne i København 1684-1890.

Fortegnelsen kan som anført købes for kun 50 kr. på:

Landsarkivet for Sjælland mv.

Jagtvej 10, 2200 København N.

Tlf. 31 39 35 20.

Over Øresund

SLÆGTEN nr. 7, januar 1993, bragte artiklen *Slægtsforskning i Sverige - med særligt henblik på Skåne-landene*. Det må derfor interessere, at der ligeledes her i foråret 1993 er udkommet publikationen **Over Øresund. En vejledning for slægtsforskere**, udgivet af forlaget ARKI.Varia, Serviceselskabet ved Landsarkivet i København, i samarbejde med landsarkivet i Lund.

Med denne bog præsenterer arkiverne i Øresunds-området de hjælpemidler og de hovedkilder, man skal benytte, og som langt fra er ens. Selv om man ikke umiddelbart skulle tro det, har de to lande, Danmark og Sverige, nemlig håndteret deres personregistrering meget forskelligt, og landenes administrative traditioner har derfor produceret forskellige typer af kilder.

Hvor man fx. i Danmark ville benytte en folketælling og kirkebogen som sine grundkilder, er det i Sverige de såkaldte husforhør, man griber til. Og da de indeholder mange flere oplysninger om den enkelte person end de danske kirkebøger og folketællinger, er det meget let at følge sine personer via denne kilde. **Over Øresund** fortæller derfor om disse husforhør, hvordan man benytter dem, og om mange andre supplerende kilder - alle præsenteret i let overskuelige skemaer.

I bogen finder man ligeledes en række praktiske oplysninger om adresser, åbningstider, telefonnumre, hjælpemidler og særlige forhold, som det let kan være nyttigt at være opmærksomme på, før man tager hjemme fra.

Bogen er udarbejdet af arkiverne i Øresunds-området og henvender sig også til svenske slægtsforskere, der vil til Dan-

mark. **Over Øresund** er derfor opbygget med en afdeling om svenske forhold på dansk, og en afdeling om danske forhold med særlig relation til svenske på svensk.

Bogen er på 134 sider med mange illustrationer, koster 100 danske kr. plus forsendelse og forhandles på landsarkivet på Jagtvej.

Slægten Würtz/Wirz

Denne kartoffeltyske slægt blev omtalt i en artikel i SLÆGTEN nr. 2, juli 1990 af Jan Hyllested.

Artiklen, der var på 15 sider, er nu i 1993 blevet udvidet en smule og udgivet i et nydeligt hæfte på 24 sider med titlen **Slægten Würtz/Wirz. Fra Schweiz via Tyskland til Danmark.** - Slægten kan med sikkerhed følges tilbage til 1500-tallet, og forslag til afstammingsforløb tilbage til 1300-tallet er medtaget. Den sikre stamrækkes 6. generation, Felix Wirz/Würtz, 1626-1686, flyttede ca. 1650 fra Schweiz til Schriesheim nord for Heidelberg, hvorfra 8. generation, Johann Heinrich Würtz, 1723-1795, med kone og 4 børn 1759 udvandrede til Danmark, hvor han først bosatte sig i Frederiks sogn på den jyske hede, men døde i kolonistgården i Tikøb sogn i Nordsjælland.

Hyllested har i Danmark fulgt slægten frem til 10. generation eller rettere til denne generations børn, født fra ca. 1796 til 1825; dog mangler der desværre et par børneflokkene i, at samtlige slægtslinjer er fulgt lige langt frem.

Hæftet koster 30 kr. og sælges af forfatteren Jan Hyllested, Asavænget 14, st.th., 8900 Randers, tlf. 86 42 86 49.

Film/filmstumper, kopier fra Rigsarkivet

Adsbøl sogn, Lundtoft herred, Aabenraa amt: Kirkebog 1848-1911 (slutningen),

RA. M 6178, 35 mm. Gratis mod porto.

Aller sogn, Sdr. Tyrstrup herred, Haderslev amt: Kirkebog 1714-64 (begyndelsen), RA. M 6179, 35 mm, pris: 25 kr. + porto.

Sorø amt: Folketællingen 1801, RA. S 1752, 16 mm, indsat i mikrofiche-jackets, pris: 100 kr. + porto.

Gudme herred og del af Sallinge herred, Svendborg amt: Folketællingen 1787, RA. S 1712, 16 mm indsat i mikrofiche-jackets, pris: 30 kr. + porto.

Gudme herred, Svendborg amt: Folketællingen 11801, RA. S 1752, 16 mm, indsat mikrofiche-jackets, pris: 25 kr. + porto.

Henv.: Hans-Ole Mørk, Farverhus 21, 6200 Aabenraa, tlf. 74 62 80 62.

Grindsted kirkebog 1693-1768

Sognets ældste kirkebog afskrevet af Søren Søndergaard, Lundfod ved Brande, redigeret/udgivet af Jan Otkjær, Hede-vænget 136, 8800 Viborg, tlf. 86 67 17 25. - Den nu let tilgængelige kirkebog forhandles af udgiveren, der er langt fremme med de følgende to kirkebøger!

Brothers Keeper 5

Brugervenlig, stor (125 s., format A5) og grundig brugervejledning til det populære slægtsforskningsprogram er udarbejdet af bestyrelsesmedlem i DIS-Danmark Bent Pilgaard, Randersvej 29, 8800 Viborg, tlf. 86 67 55 12.